

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde måndagen den 27 maj 2019**

Tid:

kl. 16:00-19:17

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-21

Justerat den 3 juni 2019

Cecilia Brinck

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Mats Larsson
Sekreterare

**§ 1
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 3 juni 2019.

§ 2

Nr 2019:9 av Anna Rantala Bonnier (Fi) till Lotta Edholm (L) gällande stadens skolor och förskolors arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

KS 2019/303

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Anna Rantala Bonnier (Fi) har ställt en interpellation om stadens skolor och förskolors arbete mot hederrelaterat våld och förtryck. Kommunfullmäktige beslutade den 4 mars 2019 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Edholm (L) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig Anna Rantala Bonnier, borgarrådet Edholm och Christian Carlsson.

§ 3

Nr 2019:10 av Peter Wallmark (SD) till borgarrådet Joakim Larsson om Nobelcentrets framtid

KS 2019/352

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Peter Wallmark (SD) har ställt en interpellation om Nobelcentrets framtid. Kommunfullmäktige beslutade den 18 mars 2019 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Larsson (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig Peter Wallmark och borgarrådet Larsson.

§ 4

Nr 2019:11 av Clara Lindblom (V) till borgarrådet König Jerlmyr (M) om vad som händer med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare

KS 2019/358

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Lindblom (V) har ställt en interpellation om vad som händer med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Kommunfullmäktige beslutade den 18 mars 2019 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Lindblom, König Jerlmyr och Jönsson, Alexandra Åkerström samt Anna Rantala Bonnier.

§ 5

Nr 2019:13 av Torun Boucher (V) till Dennis Wedin (M) om kulturhistoriskt värdefulla fastigheter och ombildningar

KS 2019/360

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Torun Boucher (V) har ställt en interpellation om kulturhistoriskt värdefulla fastigheter och ombildningar. Kommunfullmäktige beslutade den 18 mars 2019 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Wedin (M) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig Torun Boucher och borgarrådet Wedin.

**§ 6
Bordläggning av interpellationer****Beslut**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna nr 16, 18-19, 21-23, 26-27, 29-32 för år 2019.

**§ 7
Ändring i föredragningsordningen**

Punkt 33 och 34 behandlas före punkt 22 på dagordningen.

§ 8 Nya interpellationer

Beslut

1. Interpellationerna får ställas.
2. Interpellationerna bordläggs.

Följande interpellationer anmäls:

1. Nr 2019:33 av Jan Valeskog (S) till Daniel Helldén (MP) om aktuell upphandling av barmarks- och vinterväghållning i sju områden i staden. Rotel V
Dnr KS 2019/726
2. Nr 2019:34 av Emilia Bjuggren (S) till Katarina Luhr (MP) om hur klimatvärden ska gå före kulturvärden. Rotel IX
Dnr KS 2019/727
3. Nr 2019:35 av Olle Burell (S) till Lotta Edholm (L) om riktlinjer för förskolegårdar. Rotel IV
Dnr KS 2019/728
4. Nr 2019:36 av Tina Kratz (V) till skolborgarrådet Lotta Edholm (L) om förskoleplanering. Rotel IV
Dnr KS 2019/780
5. Nr 2019:37 av Clara Lindholm (V) till finansborgarrådet Anna Köning Jerlmyr (M) om försäljning av centrum. Rotel I
Dnr KS 2019/821
6. Nr 2019:38 av Rashid Mohammed (V) till finansborgarrådet Anna Köning Jerlmyr (M) om uppföljning av arbetet med lokala utvecklingsarbetet. Rotel I
Dnr KS 2019/822

§ 9 Frågestund

Fråga nr 1

Borgarrådet Wanngård (S) ställer en fråga om hållbar ekonomi.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 2

Rikard Warlenius (V) ställer en fråga om att utlysa klimatnödläge.

Borgarrådet Luhr (MP) svarar på frågan.

Fråga nr 3

Martin Westmont (SD) ställer en fråga om SD:s förslag om tillsättandet av en utredning angående stadens snöröjning. Med facit i hand var det inte ett bra förslag?

Borgarrådet Helldén (MP) svarar på frågan.

Fråga nr 4

Sissela Nordling Blanco (Fi) ställer en fråga om nationaldagsfirandet med Mosquito på Kungsholmen.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 5

Borgarrådet Bjuggren (S) ställer en fråga om bostadsbyggande i Stockholm.

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 6

Torun Boucher (V) ställer en fråga. Hur ska Stockholm kunna vara en evenemangsstad i världsklass?

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 7

Martin Westmont (SD) ställer en fråga. Kommer den nya majoriteten satsa mer kommunikationsresurser på sociala medier?

Borgarrådet König Jerlmyr (M) svarar på frågan.

Fråga nr 8

Anna Rantala Bonnier (Fi) ställer en fråga om våldsutsatta kvinnors behov av bostäder.

Borgarrådet Jönsson (L) svarar på frågan.

**§ 10
Anmälningar**

Skrivelser som har inkommit till kommunfullmäktige under tiden den 7 maj 2019 – den 27 maj 2019 och delgivits berörda organ anmäls.

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 21 maj 2019 att inte utse ny ersättare i kommunfullmäktige efter Veronica Eriksson (MP) eftersom kvoten av ersättare är fylld.

**§ 11
Närvaro**

Närvaro antecknas enligt **bilaga 1**.

**§ 12
Justering**

Förste vice ordföranden Rana Nasrindotter (S) och andre vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) justerar dagens protokoll tillsammans med ordföranden Cecilia Brinck (M). Justering sker den 3 juni 2019.

§ 13

Valärenden i kommunfullmäktige 2019

Avsägelse och fyllnadsval

27 maj 2019

KS 2019/52

Beslut

1. Avsägelse och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.

Ärendet

Valärende i kommunfullmäktige den 27 maj 2019 behandlas.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 14

Utökning av verksamhetsområde för dagvattenavlopp i Stockholm

Hemställan från Stockholm Vatten AB

KS 2019/496

Beslut

Utökning samt justering av verksamhetsområden för Stockholm Vatten AB beträffande dagvattenavlopp i Stockholms kommun, i enlighet med bilagan till utlåtandet, godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller utökning av verksamhetsområde för dagvattenavlopp i Stockholm.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15
Arvodering av ordförande i kommunstyrelsens råd för
Agenda 2030

KS 2019/591

Beslut

Ordföranden har rätt till ett årsarvode om 5 500 kronor i
enlighet med 2019 års nivå.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller
arvodering av ordförande i kommunstyrelsens råd för Agenda 2030.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16

Friköp av 42 flerbostadshustomrätter till Stockholms Kooperativa Bostadsförening, SKB

Hemställan från exploateringsnämnden

KS 2019/477

Beslut

Friköp av 42 tomträttsfastigheter till Stockholms Kooperativa Bostadsförening (SKB) med en preliminär köpeskilling om cirka 1 043 352 000 kronor godkänns och exploateringsnämnden medges rätt att träffa köpeavtal i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller friköp av 42 flerbostadshustomrätter till Stockholms Kooperativa Bostadsförening, SKB.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat**

Uppdrag från Budget för 2018 för Stockholms stad och inriktning för 2019 och 2020, ägardirektiv 2018-2020 för koncernen Stockholms Stadshus AB samt vissa ärenden som beslutas, avslutas eller besvaras i samband med budgeten, dnr 180-616/2017

KS 2018/430

Beslut

1. Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat, i enlighet med bilagan till utlåtandet med tillägget i sista delen av stycket under rubriken 3.1.1 God på sidan 10: De verksamheter inom staden som erbjuder måltider skall, **utifrån respektive verksamhets förutsättningar**, sträva efter att erbjuda minst två fullgoda huvudrätter, varav **minst** en vegetarisk huvudrätt (med vegetariska måltider avses i denna strategi lakto-ovo-vegetariska måltider), antas.
2. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge alla bolagsstyrelser inom koncernen i uppdrag att anta Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat, enligt bilagan till utlåtandet.
3. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska implementera Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat, i samband med upprättande av verksamhetsplaner.
4. Utbildningsnämnden ska ansvara för samordning av det stadsövergripande nätverk som inrättas.
5. Kommunstyrelsen ska beakta Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat vid upprättande av nytt miljöprogram och förslag till kommunfullmäktiges budget.
6. Miljö- och hälsoskyddsnämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att i samråd med kommunstyrelsen ta fram underlag för att utarbeta förslag till uppföljningsmått.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

I debatten yttrar sig borgarråden Luhr och Bjuggren, Mads Lundgaard, Salar Rashid, Maria Jansson, Rikard Warlenius, Åsa Odin Ekman och Christoffer Järkeborn.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag med tillägg av följande under rubriken 3.1.1 God, på sidan 10 (tillägg är fetmarkerad text):

"De verksamheter inom staden som erbjuder måltider skall, **utifrån respektive verksamhets förutsättningar**, sträva efter att erbjuda minst två fullgoda huvudrätter, varav **minst** en vegetarisk huvudrätt (med vegetariska måltider avses i denna strategi lakto-ovo-vegetariska måltider)."

Salar Rashid (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Feministiskt initiativs gemensamma förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Förbättra elevhälsan på Stockholms stads grundskolor**

Motion (2018:807) av Martin Westmont (SD)

KS 2018/807

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller svar på motion om att förbättra elevhälsan på Stockholms stads grundskolor.

I debatten yttrar sig Martin Westmont och borgarrådet Edholm.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Förslag till beslut

Borgarrådet Edholm (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar bifalla motionen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19

**Nr 2019:16 från Emilia Bjuggren (S) till Erik Slottner (KD)
om tryggheten i staden**

KS 2019/407

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Borgarrådet Bjuggren (S) har ställt en interpellation om tryggheten i staden. Kommunfullmäktige beslutade den 18 mars 2019 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Slottner (KD) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig borgarråden Bjuggren och Slottner.

§ 20

Nr 2019:19 från Anders Göransson (S) till Erik Slottner (KD) om Vardagas övertagande av Sofiagårdens vård- och omsorgsboende AG

KS 2019/454

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Interpellationen

Anders Göransson (S) har ställt en interpellation om Vardagas övertagande av Sofiagårdens vård- och omsorgsboende AG. Kommunfullmäktige beslutade den 8 april 2019 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Slottner (KD) besvarar interpellationen.

I debatten yttrar sig Anders Göransson, borgarrådet Slottner och Torun Boucher.

§ 21 Nyväckta motioner

Under tiden den 7 - 27 maj 2019 väcktes följande motioner:

1. Motion av Emilia Bjuggren och Anders Göransson (båda S) om staden behöver fler Stockholms rum
Dnr KS 2019/729
2. Motion av Jan Valeskog (S) om ökad trafiksäkerhet för oskyddade trafikanter
Dnr KS2019/730
3. Motion av Emilia Bjuggren (S) om klimatkompensation och koldioxidlagring
Dnr KS 2019/731
4. Motion av Emilia Bjuggren (S) om eleffektbristen i Stockholm
Dnr KS 2019/732
5. Motion av Lisa Palm (Fi) om sexlyft i Stockholms skolor
Dnr KS 2019/733
6. Motion av Peter Wallmark och Marin Westmont (båda SD) om att Skönhetsrådet ges beslutsrätt
Dnr KS 2019/738
7. Motion av Peter Wallmark (SD) om att installera solcellsdrivna parkbänkar
Dnr KS 2019/739
8. Motion av Sissela Nordling Blanco (Fi) om ett kommunalt föreningsbidrag till nationella minoriteter
Dnr KS 2019/748
9. Motion av Sissela Nordling Blanco (Fi) om etiska riktlinjer mot vapenindustrin i stadens lokaler och bolag
Dnr KS 2019/761
10. Motion av Sissela Nordling Blanco m.fl. (alla Fi) om att satsa på ett litteraturhus
Dnr KS 2019/764
11. Motion av Sissela Nordling Blanco (Fi) om att införa mentorsprogram för unga hbtq-personer
Dnr KS 2019/815
12. Motion av Olle Burell och Emilia Bjuggren (båda S) om central kostnhet för hållbar mat i stadens verksamheter
Dnr KS 2019/846
13. Motion av Olle Burell (S) om kulturhus i varje stadsdelsområde
Dnr KS 2019/847
14. Motion av Olle Burell (S) om tillväxtstrategi för kulturskolan
Dnr KS 2019/848
15. Motion av Olle Burell (S) om att satsa på F-9 skolor i Rinkeby
Dnr KS 2019/849

16. Motion av Emilia Bjuggren (S) om klimatneutral bygg- och anläggningssektor
Dnr KS 2019/850
17. Motion av Felix Byström (SD) om blodgivning på betald arbetstid för kommunanställda
Dnr KS 2019/866
18. Motion av Felix Byström (SD) om differentiering av motioner
Dnr KS 2019/867
19. Motion av Felix Byström (SD) om ökad transparens i Stockholms stadshus
Dnr KS 2019/868

Närvarolista

upprättad vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 27 maj 2019

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia (Ordförande) §§ 10-21		M	17:58	19:17
104	Nasrindotter, Rana (1:e v Ordf) §§1-8		S	15:58	19:16
50	Åslund, Ann-Katrin (2:e v Ordf) § 9		L	16:43	19:17
56	Abdullahi Ali, Nassir		S	17:55	19:16
99	Agetoft, Linda	Pettersson, Fredrik	S	15:59	19:17
23	Bjuggren, Emilia		S	16:22	19:16
7	Boucher, Torun		V	16:07	19:16
24	Burell, Olle	Gustafsson, Lisa	S	16:42	19:17
91	Byström, Felix		SD	17:07	19:16
61	Bäck, Lars		V	15:58	19:17
36	Carlsson, Christian		KD	15:58	19:17
72	Cederschiöld, Anna	Elmlund, Annika	M	17:56	19:17
17	Edholm, Lotta		L	15:58	18:41
58	Edlund, Ingela		S	15:58	19:17
60	Edvardsson, Inger		S	16:01	19:17
41	Elfvén, Anne-Lie		L	17:42	19:17
54	Elmgren, Claes		S	17:35	19:17
45	Ernlund, Karin	Vesterlund, Johan	C	18:33	19:17
76	Fava, Daniele		L	17:38	19:00
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	16:27	19:17
78	Fors, Emilie	Sjönell, Jessica	L	17:52	19:05
42	Fälldin, Johan		C	17:56	19:17
77	Gerdes, Hanna	Dundar, Abit	L	17:08	19:02
33	Granswed Baat, Sophia		M	17:54	19:17
25	Gustafsson, Karin	Lekberg, Karin	S	15:58	19:17
53	Göransson, Anders		S	15:58	19:17
11	Hamilton, Ulla		M	17:58	19:16

86	Hansson, Martin		MP	16:04	19:17
52	Hansson, Stefan		S	17:16	19:16
94	Hedelin, Joakim	Risberg, Cecilia	SD	17:50	19:17
73	Hedrup, Tom		M	17:46	19:17
48	Helldén, Daniel		MP	15:58	19:16
71	Hellström, Anette		M	17:31	19:17
14	Hollis, Michaela		KD	18:00	19:17
70	Häggman, Börje		M	17:40	19:17
80	Jacobsson, Kristin		C	16:53	19:16
29	Johansson, Tobias		V	17:59	19:17
13	Järkeborn, Christoffer		M	17:41	19:16
18	Jönsson, Jan		L	15:58	18:41
12	Jönsson, Peter		M	17:43	19:17
30	Kratz, Tina		V	17:59	19:17
6	König Jerlmyr, Anna		M	16:12	19:17
92	Larsson, Björn	Wiberg, Tove	SD	18:05	19:17
5	Larsson, Joakim		M	15:59	19:16
74	Lennaárd, Fritz		M	17:37	19:17
9	Lindblom, Clara		V	16:21	18:01
9	Lindblom, Clara	Katsoulis, Alva	V	18:04	19:17
84	Lindell, Anders		MP	17:51	19:17
101	Lindholm, Alexander		S	16:09	19:17
20	Lindstål, Fredrik		C	15:58	16:04
20	Lindstål, Fredrik		C	16:04	19:17
16	Ljung, Björn	Jönsson, Christoffer	L	17:38	19:17
64	Ljuslin, Maria		V	17:59	19:17
47	Luhr, Katarina		MP	16:03	19:17
35	Lutz, Kristina		M	17:54	19:17
93	Malmström, Jeanette	Lundgaard, Mads	SD	18:03	19:17
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	16:00	19:17
63	Mirsafian, Arvand	Arce Oliver, Rodrigo	V	16:05	19:17
28	Mjörnberg, Robert		V	16:18	19:17
37	Modigh, Sofia	Örbrink, Nike	KD	16:01	19:17

82	Mohamed, Ahmed Abdulahi	Antonsson, Maria	MP	18:07	19:17
65	Mohammed, Rashid		V	16:57	19:17
85	Moreira Duarte, Mariana		MP	16:00	19:17
19	Naddebo, Jonas	Peterson, Christina	C	16:04	19:17
67	Nilsson, Johan		M	17:43	19:17
107	Nordling Blanco, Sissela		FI	17:57	19:17
83	Obermüller, Cecilia		MP	17:36	19:17
59	Odin Ekman, Åsa		S	16:06	19:17
68	Paccamonti, Johan		M	17:36	19:17
105	Palm, Lisa	Jansson, Maria	FI	16:03	19:17
106	Rantala Bonnier, Anna		FI	15:58	19:17
51	Rashid, Salar		S	17:55	19:17
69	Redin, Jennyfer		M	17:32	19:16
62	Rooth, Rose-Marie		V	17:48	19:17
26	Räihä, Mirja		S	16:18	19:17
44	Sabet, Banar		C	16:23	19:17
57	Said, Suleiman	Carlsson, Elisabet	S	17:49	19:17
39	Silverudd, Patrik		L	17:05	19:10
100	Sjöbergh, Ulla		S	16:55	19:16
103	Sjölander, Johan		S	16:45	19:17
15	Slottner, Erik		KD	16:09	19:16
40	Smedberg Palmqvist, Isabel	Hasselgren, Mats	L	16:00	18:41
75	Solberg, Eva		M	17:14	19:17
55	Stavling, Margareta		S	16:10	19:17
27	Stenudd, Sara		V	16:41	19:17
34	Ström, Andrea		M	17:51	19:17
66	Sundin, Bo		M	16:07	19:17
32	Svärd, Lars	Erbe, Torbjörn	M	16:34	19:17
81	Tonell, Lennart		MP	15:58	19:17
22	Valeskog, Jan	Ohlsson, Bengt	S	17:12	19:17
38	Valier, Mikael		KD	16:01	19:17
46	Vikhe Patil, Nila		MP	17:04	19:17
98	Vikman, Arvid		S	16:24	19:17

90	Vinge, Linnéa	SD	17:09	19:17
89	Wallmark, Peter	SD	15:58	19:17
102	Walther, Ulf	S	18:32	19:17
21	Wanngård, Karin	S	16:40	19:17
8	Warlenius, Rikard	V	16:49	19:17
4	Wedin, Dennis	M	15:58	19:17
88	Westmont, Martin	SD	15:58	19:16
43	Wicklund, Susanne	C	15:58	19:17

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 27 maj 2019

§ 2 Nr 2019:9 av Anna Rantala Bonnier (Fi) till Lotta Edholm (L) gällande stadens skolor och förskolors arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

Anförande nr 1

Borgarrådet E d h o l m (L): Jag ber att få hänvisa till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 2

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Tack, Lotta, för svaret! I den kartläggning som gjordes i Stockholm, Göteborg och Malmö kunde vi se att var tionde niondeklassare i Stockholm lever under hedersnormer. Detta är oacceptabelt, och vi måste arbeta hårt för att de här ungdomarna ska få hjälp att leva sitt liv i frihet. Samtidigt visade rapporten att unga inte söker hjälp hos myndigheter eftersom de inte tror att de ska bli trodda eller få hjälp.

Under den förra mandatperioden påbörjades ett stort arbete för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck, bland annat kompetenshöjande insatser för skolpersonal och det stadsövergripande programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. I stadsrevisionens rapport om hur staden har arbetat för att följa upp detta program visar det sig att de granskade stadsdelarna inte har genomfört kompetenshöjning i den grad att skol- och förskolepersonal känner att de har tillräcklig kompetens när det kommer till unga som är utsatta för hedersrelaterat våld.

Jag tycker att det är väldigt bra att man nu ska ta fram en handlingsplan för skolorna. Det här var någonting som Feministiskt initiativ drev i valrörelsen, och jag är jätteglad att vi är överens om att det behövs i skolan.

Det jag önskar att Lotta Edholm kunde förtydliga i svaret är hur hon ser på kompetensutvecklingen för skolans personal. Kommer man att fortsätta att få separat utbildning likt den satsning som vi påbörjade under föregående mandatperiod? Kommer den här handlingsplanen på något sätt att ersätta den satsningen, eller hur kommer det att se ut?

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Hedersförtryck är en av de grävsta formerna av inskränkningar av framför allt unga flickors rätt att leva sitt eget liv, och frågan om hur man på olika sätt kan bekämpa hedersförtrycket har diskuterats länge både i Stockholm, Sverige och övriga delar av världen.

Stockholms stad gör rätt mycket, precis som Anna Rantala Bonnier var inne på, och det senaste är att vi har skrivit ett brev till stadens rektorer i både kommunala och fristående skolor och bett dem se över och vara vaksamma om man tror att flickor

kommer att föras ut ur Sverige för att giftas bort mot sin vilja. Vi har också aviserat att vi efter sommaren kommer att se om det verkar ha försvunnit flickor. Vi vet ju att det sker varje år. Vi har också gjort ett brev riktat till elever – både elever som kan riskera att råka ut för det här och naturligtvis även deras kompisar, som spelar en väldigt stor roll. Vi vet också att när man frågar ungdomar vilka vuxna, utöver föräldrar, som det är mest naturligt att vända sig till om man behöver hjälp eller vill diskutera de här frågorna så säger 70 procent att skolans personal är det mest naturliga. Därför finns det också uppmaningar just att söka upp lärare, kuratorer, skolsköterskor och så vidare, eftersom vi vet att de också kan ge hjälp.

Revisorerna riktade ganska allvarlig kritik mot Stockholms stad, precis som Anna Rantala Bonnier var inne på, och därför har vi nu gett utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram handlingsplaner som är mer konkreta än det som fanns tidigare. Vi har också hållit på att ta fram ett informationsmaterial som riktar sig till förskolans personal. Det har också varit ganska efterfrågat, för förskolans personal ser ju också saker när det gäller hedersförtrycket.

Anna frågade också hur det blir med separata utbildningar. Jag tänker att vi nu får avvakta handlingsplanerna och se hur de kommer att utformas mer konkret. Tanken är dock att vi ska bli duktigare och duktigare på de här frågorna, helt enkelt.

Anförande nr 4

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag håller helt med Lotta Edholm om att skolan spelar en avgörande roll i det här. Jag har också läst kartläggningen som visar att det är skolan som man vänder sig till i första hand, och därför känns det så himla viktigt att den här handlingsplanen, som jag är väldigt positiv till, också följs av separata utbildningar och att alla går dem. Vi vet ju att skolpersonal ofta är stressade. Det läggs mycket på skolan, och jag hoppas att skolpersonal inte ska kunna välja bort det här utan att det blir någonting obligatoriskt. Annars finns risken att goda ambitioner helt enkelt inte genomförs eftersom man inte anser sig ha tid, eller att den rektor som ska bestämma det här inte tycker att det är den mest prioriterade frågan. Där tänker jag att politiken måste vara väldigt tydlig.

Min fråga gäller också förskolepersonalen. Det är jättebra med informationsmaterial, men för att man förstå informationsmaterialet måste man ha en viss grundläggande kunskap. Det som jag tänker ofta brister när det handlar om unga som söker hjälp för hedersrelaterat våld och förtryck kan vara bemötandet, att man känner sig ifrågasatt eller inte trodd. Det kan vara ganska svårt att förmedla via handlingsplaner eller informationsblad.

I torsdags hade jag förmånen att gå utbildning för Origo i mitt nuvarande jobb. Det var en jättebra utbildning som jag är väldigt stolt över att den förra majoriteten såg till att den kom till och påbörjades. Där pratade man också väldigt mycket om bemötande och om egna föreställningar om vem som är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck och vem som utsätter. Jag tänker att det här också är avgörande för att få en förståelse för hur man ska använda handlingsplaner och informationsblad. Annars är det lätt att

stereotypa föreställningar om vem som är utsatt, vem som utsätter och hur det ser ut och går till hamnar i vägen för det som man vill komma åt.

Min fråga kvarstår, och jag ser fram emot ett svar så småningom hur det kommer att se ut med faktisk utbildning för skolans och förskolans personal, med en förhoppning om att det här kommer att prioriteras. Jag tror nämligen inte att vi kan vara nog tydliga från politiskt håll om att det här är någonting som stadens verksamheter behöver prioritera, behöver ha kompetens i och helt enkelt avsätta tid för.

Anförande nr 5

Borgarrådet E d h o l m (L): Ordförande! Det är otroligt viktigt med utbildningsinsatser på detta område. Jag tror också att det är viktigt att skolan, när det handlar om grundskola och gymnasium, har en beredskap för att man även kan ha anställda som lever i en hederskontext och att det kommer upp saker till ytan som man faktiskt inte var förberedd på. Det gäller även förskolans personal, och där är det stadsdelsnämnderna som har det huvudsakliga ansvaret.

Vi säger att det här är ett informationsmaterial, och det beror ju på att utbildningsnämnden inte har möjlighet att bestämma vad förskolorna i Stockholms stad ska göra. Det är en fråga för fullmäktige. Men det finns alltså ett informationsmaterial. Jag tänker dock att även där är det viktigt med en beredskap för det som kan uppstå i den här situationen, eftersom vi vet att vi faktiskt även har anställda som lever i en hederskontext. Det finns alltså många frågeställningar i detta som är väldigt viktiga att svara när vi nu intensifierar arbetet.

Anförande nr 6

C h r i s t i a n C a r l s s o n (KD): Jag skulle också å Kristdemokraternas vägnar vilja understryka vikten av skolornas arbete mot hedersrelaterat våld och hederskultur. På ett seminarium anordnat av organisationen GAPF, Glöm aldrig Pela och Fadime, träffade jag den dansk-kurdiska författaren Sara Omar i höstas. Det var med anledning av hennes bok *Dödstvätterskan*. Boken handlar om en flicka i Kurdistan som föds in i hederskulturen, och den skildrar fysiskt och psykiskt våld, sexuella övergrepp och det fruktansvärda förtryck som alltför många kvinnor drabbas av i hederns namn.

Dödstvätterskan blev kallad årets modigaste bok, och på frågan om vad som gett henne mod och styrka att skriva den här boken svarade Sara Omar: Jag är mamma till en dotter, dödad av sin pappa. Jag är en kvinna som har gått igenom flera av de saker som skildras i boken. Jag har vuxit upp på en plats där att vara kvinna var en skam i sig självt. Jag gjorde det för att kunna andas.

Vi kristdemokrater är fast beslutna om att krossa hederskulturen och att bekämpa det hedersrelaterade våldet. Vi är det just för att fler kvinnor som Sara Omar ska kunna andas.

Tyvärr breder dock hederskulturen ut sig i vårt land och i vår stad. I utbildningsnämnden har Kristdemokraterna därför drivit på för att vi ska få en bättre uppföljning av hur skolorna jobbar för att stärka kompetensen kring hederskultur och

hedersrelaterat våld samt av hur man jobbar inom ramen för skolans värdegrundsarbete för att förebygga och också upptäcka hedersvåld.

Det behövs självklart riktlinjer på varje skola för hur man agerar vid misstanke om tvångsäktenskap, könsstympning och hedersvåld, och jag är därför väldigt glad över att vi i den grönblå majoriteten nu har gett utbildningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetet på Stockholms skolor, inte minst så att stadens lärare ska känna till anmälningsskyldigheten och veta hur de ska agera i dessa situationer.

Kampen mot hederskultur och hedersvåld handlar om att vara tydlig med vilka värderingar som Sverige fortsatt ska byggas på för att klara av att hålla samman. Framför allt handlar det om människors frihet, och det handlar om att stå upp för några av samhällets allra mest utsatta. Därför ska vårt gemensamma arbete fortsätta.

§ 3 Nr 2019:10 av Peter Wallmark (SD) till borgarrådet Joakim Larsson om Nobelcentrets framtid

Anförande nr 7

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 8

P e t e r W a l l m a r k (SD): Ordförande! Borgarrådet! Jag får tacka för svaret, Joakim Larsson, men jag saknar de kostnadsberäkningar som vi har efterfrågat och hur mycket pengar ni har lagt ut på det här projektet som har pågått i x antal år nu.

Stiftelsen har ca 4 miljarder i eget kapital. Då undrar jag om det är borgarrådets mening att vi även fortsättningsvis ska ta ett kostnadsansvar för driften på ca 40 miljoner om året. En annan fråga är om borgarrådet tycker att en kommunal verksamhet som inte inkluderar alla ska komma att få bidrag från staden.

Anförande nr 9

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Angående det sista förstår jag inte riktigt vad Peter Wallmark egentligen är ute efter. Det händer ju att staden ger bidrag till olika museiverksamheter och annat som kanske inte alla tar del av. Jag vet inte om alla i Stockholm har varit på Liljevalchs till exempel, som är en sådan institution som vi finansierar helt.

Att Nobel Center eller det Nobelmuseum som nu finns och som är placerat i Gamla stan erhåller ett årligt bidrag från staden är inte någonting som vi ifrågasätter, utan vi tror att det är en viktig del av de verksamheter som finns här. Vi tror att det ger ett mervärde inte bara för Stockholm utan för hela Sverige.

När det gäller Nobel Center var det någonting som man diskuterade utifrån att även staten skulle komma med och ge ett bidrag till verksamheten när den väl var på plats.

När det gäller arbetet med att ta fram detaljplaner går det enligt ett taxsystem som finansierar en del av det arbete som pågår kring framtagandet av detaljplaner. Det stämmer att i det fall ett projekt inte blir av finns det ekonomiska risker. Det är klart att det är svårt att räkna ut hur mycket pengar det till syvende och sist har handlat om när man lägger ned mycket tid och resurser på att ta fram ett arbete. Också överklagandefaser och annat kostar väldigt mycket pengar, och det är ofta det offentliga som tillsammans med aktörerna står för den tidsutdräkt som också kostar pengar.

Det är alltså lite svårt att räkna ut, även om det säkert går att göra på något sätt. Men vi har inte haft möjlighet att ta fram det i det här interpellationssvaret.

§ 4 Nr 2019:11 av Clara Lindblom (V) till borgarrådet König Jerlmyr (M) om vad som händer med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggare

Anförande nr 10

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag vill hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Tack för svaret! Den här interpellationen handlar alltså om handlingsplanen och det väldigt ambitiösa arbete som den rödgrönrosa majoriteten bedrev under förra mandatperioden för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare. Jag skulle vilja lyfta fram några av alla de saker som gjordes.

För det första tog vi alltså fram en handlingsplan i dialog med fackliga medarbetare och chefer för att öka möjligheten för socialsekreterare och biståndshandläggare att ägna sig åt det som de är utbildade att göra, det vill säga socialt arbete. Det handlar bland annat om att öka tillgången till administrativt stöd, tillgången till närvarande ledarskap och att skapa rimligare arbetsbelastning samt ökad samverkan mellan socialtjänstens olika delar.

Vi gjorde betydande resursförstärkningar till barn- och ungdomsvården som var gravt underfinansierad när vi tog över. Vi satsade nästan dubbelt så mycket under våra fyra år som Alliansen hade gjort under de åtta föregående. Vi arrangerade dialogcaféer där medarbetare och chefer fick möjlighet att diskutera sin arbetssituation direkt med stadens högsta ledning, med ansvariga politiker och tjänstemän. Vi tillsatte förstärkningsteam och en kompetensutvecklingsfond, vi gav möjlighet till förstärkt introduktion och satsning på chefsutbildning. Vi satte igång en modernisering av stadens föråldrade it-system, Paraply bland annat, och genomförde lönesatsningar på erfarna socialsekreterare inom myndighetsutövning och medarbetare inom det öppna förebyggande arbetet.

Men vi blev långt ifrån klara under de här fyra åren. Arbetet hade behövt fördjupas inom flera områden. Redan i mars 2018 skrev vi i ett ärende i socialnämnden och äldrenämnden att vi behövde fördjupa arbetet vad gäller chefers arbetsvillkor, arbetsvillkoren inom ekonomiskt bistånd och också biståndshandläggarnas arbetssituation och yrkesroll inte minst inom äldreomsorgen.

Det vi kan konstatera nu är att arbetet har tappat fart och att handlingsplanens status i dagsläget är högst oklar. Socialnämnden kan inte fatta beslut om en förlängning av handlingsplanen; det kan bara kommunfullmäktige göra. Men en förlängning fanns inte med i er budget för 2019, vilket är väldigt olyckligt.

Biståndshandläggarna inom äldreomsorg och äldreomsorg/LSS nämns över huvud taget inte i budgeten vad gäller handlingsplanen, och i vilken utsträckning det här arbetet ska riktas till övriga yrkesgrupper är därför högst oklart. Enligt de rapporter som vi har fått från fackliga organisationer har den referensgrupp som tillsattes inte sammanträtt sedan valet.

Min fråga till finansborgarrådet, som är högst politiskt ansvarig för det här arbetet och enligt egen utsago att anse som det nya personalborgarrådet, är vad som egentligen händer med handlingsplanen för att förbättra socialsekreterarnas och biståndshandläggarnas arbetssituation.

Anförande nr 12

Borgarrådet Jönsson (L): Interpellationen var ställd till finansborgarrådet som ansvarig för personalfrågor, men själva handlingsplanen är det huvudsakligen jag själv som har jobbat med. Därför är det jag som kommer att svara å majoritetens vägnar.

Precis som finansborgarrådet nämner i sitt svar vill även jag tacka Clara Lindblom för att hon lyfter den här viktiga frågan. Jag håller med om att det vore väldigt synd om det här arbetet skulle ha stannat upp. Nu har det ju inte gjorts det, utan vi slog i budget fast att arbetet i enlighet med handlingsplanen skulle fortsätta även under året. Äldreomsorgen och alla delar av socialtjänsten är fortsatt involverade precis som tidigare.

Vad händer då nu? Socialförvaltningen och äldreförvaltningen håller i detta nu på att revidera handlingsplanen. Den nya planen föreslås gälla 2019–2022 med tydliga anvisningar om hur den ska följas upp och när beslut behöver fattas om en förlängning efter 2022. Förhoppningen är att den här ska kunna antas i både äldrenämnden och socialnämnden före sommaren.

Vi har identifierat en del utvecklingsområden från den ursprungliga handlingsplanen. Det handlar bland annat om fortbildning, som i dag framstår som en av de viktigaste frågorna för att göra socialtjänsten till en mer attraktiv arbetsplats. Det är bland annat en dialog vi har haft med de fackliga organisationerna om att man behöver få tid och möjlighet till vikarietäckning, och därför kommer det att tas upp som en fråga i den nya planen.

Vi har också lyft fram hot och våld mot socialtjänstens personal, vilket är ett betydande arbetsmiljöproblem. Det kommer också att tas upp i särskild ordning, och även ett jämställdhetsperspektiv har lyfts in.

Jag har varit lika otålig som Clara Lindblom, och orsaken till att det här har dragit ut lite på tiden är att jag har varit väldigt mån om att de fackliga organisationerna ska få vara med och ha synpunkter. Därför kommer den här referensgruppen, om än lite sent, att sammankallas nu när utkastet till ny plan är klart.

Vi har också redan nu förtydligat att de fackliga organisationernas medverkan i handlingsplanen i centrala styrgruppen, i referensgrupperna och centralt och på lokal nivå ska finnas kvar. Det har också lyfts fram

Vi fortsätter helt enkelt att arbeta med den här planen. Den var väldigt gediget gjord redan under Clara Lindblom och det tidigare socialborgarrådets ledning. Vi fortsätter det goda arbetet.

Anförande nr 13

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Tack för svar! Den före detta rödgrönrosa majoriteten tog ju initiativ till framtagandet av handlingsplanen för att förbättra socialsekreterares och biståndshandläggares arbetsituation. Det gjordes utifrån att fackföreningarna, som Jan Jönsson nämnde, och olika nätverk i flera års tid hade försökt få politiken att agera utifrån försämrade arbetsvillkor för socialarbetare i Stockholm och i landet i stort. Sanningen är ju att under er förra period vid makten underfinansierades socialtjänstens barn- och ungdomsvård med ungefär 100 miljoner årligen, och socialarbetarna gick på knäna när vi tog över 2014.

Det har tagit tid att komma till rätta med arbetsituationen på stadens socialtjänst. Den förra majoriteten gjorde flera satsningar. Förutom handlingsplanen höjdes lönerna i ytterstaden och för erfarna socialsekreterare. Det är av yttersta vikt att arbetet med att förbättra arbetsituationen fortsätter så att inte detta är förgäves.

Nu har det kommit en utvärdering av handlingsplanen som visar att antalet konsulter minskat i staden och att personalomsättningen har minskat. Det är bra både för brukarna, för socialsekreterarna och för stadens ekonomi. Förstärkningsteamet som vi inrättade har också varit lyckosamt och utökats under åren.

Det finns dock områden att arbeta vidare med, till exempel brukardelaktighet och ökat administrativt stöd för att ge socialarbetare mer tid att kunna fokusera på sina klienter. Mer fokus bör också läggas på biståndshandläggarnas arbetsituation och på socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd.

Man ska också ha med sig att socialarbetarna själva lyfter lön och it som områden som påverkar arbetsituationen mycket. Den nya majoriteten lyfter nu in hot och våld, vilket också kan vara bra att ha med.

Ni säger nu att handlingsplanen ska förlängas. Vi har ännu inte fått något ärende till fullmäktige, och det stod inte något tydligt uppdrag i budget. Det behövs; det är inte så att allt är glasklart och bra i socialtjänsten i Stockholm. Antalet anmälningar om barn som far illa fortsätter att öka. Utredningstiderna inom barn- och ungdomsvården är för långa och följer inte lagkraven. Socialtjänsten behöver fortsätta att få öknings i budget framöver. Det gäller barn- och ungdomsvården men även andra områden.

Arbetet med handlingsplanen behöver fortsätta att utvecklas. Man kan inte nog poängtera hur viktigt det är att detta sker tillsammans med fackföreningar och tillsammans med socialarbetarna, precis som det gjorde under de föregående åren.

Anförande nr 14

Borgarrådet Lindblom (V): Tack för ditt inlägg, Jan! Jag betvivlar inte att du har ett stort engagemang i den här frågan, men jag tycker att det är anmärkningsvärt att finansborgarrådet inte deltar i debatten.

Den här handlingsplanen togs upp inte bara av äldrenämnden och socialnämnden. Det var inte där den antogs, utan de som äger den här frågan är kommunstyrelsen där Anna König Jerlmyr är ordförande och ekonomiutskottet, det tidigare personal- och

jämställdhetsutskottet där Anna König Jerlmyr är ordförande. Så har vi kommunfullmäktige, och det är där beslutet om en förlängning av handlingsplanen måste fattas.

Socialnämnden och äldrenämnden kan inte uppdra åt stadsdelarna att arbeta på ett visst sätt. Det var precis som Lotta Edholm var inne på när det gäller förskolan kontra stadsdelarna och utbildningsnämnden: De här nämnderna är jämställda varandra, och för att man ska kunna fatta ett beslut om förlängning av handlingsplanen måste frågan upp i kommunfullmäktige.

Redan i mars 2018 tog vi ett ärende i socialnämnden och i äldrenämnden. Jag och Åsa Lindhagen tog ett gemensamt initiativ där vi föreslog att kommunfullmäktige skulle fatta beslut om förlängning av handlingsplanen. Ni hade kunnat göra det här direkt efter valet. Ni hade också kunnat skriva in det ordentligt i er budget; då hade vi inte haft den här diskussionen. Det jag tycker är oerhört sorgligt är att det här arbetet har sinkats så pass mycket och att vi därför har tappat väldigt mycket fart.

Jag tycker att flera frågor kvarstår. Var är finansborgarrådets engagemang i den här frågan? Jag tror ju att det är väldigt viktigt att den högst ansvariga politikern faktiskt bär frågan, för det handlar om stadens övergripande kompetensförsörjning och stadens strategiska personalarbete. Det handlar till exempel om vad som händer när pengarna i kompetensutvecklingsfonden tar slut, de pengar som man nu utbildar för och där det finns både utbildning och vikariatäckningsmöjlighet. Det är ju pengar som var kvar i den kompetensfond som vi tillsatte. Kommer ni att fylla på kompetensutvecklingsfonden när de pengarna tar slut? Kommer ni att lyfta frågan om biståndshandläggarnas arbete? I dag är de i sina arbetsbeskrivningar värderade lägre än socialsekreterare. Det finns en föreställning om att biståndshandläggarna håller på med löpande-band-avslag, och man osynliggör det sociala arbete som de faktiskt är utbildade för att göra. De hade kunnat fylla en helt annan roll vad gäller uppsökande arbete, att jobba med äldres psykiska ohälsa, att jobba mot hemlöshet bland äldre och så vidare om deras arbetssituation uppvärderas och förbättrades.

Vad händer till exempel med sociala systemen? Det är inte en fråga som Jan Jönsson har på sitt bord, utan den frågan ligger i allra högsta grad på stadsledningskontoret. Jag har bett om en dragning i ekonomiutskottet för att få grepp om vad som händer med sociala systemen, med våra it-system som är helt grundläggande för att våra medarbetare ska kunna göra ett bra jobb. En sådan dragning kommer vi inte att få, trots att ekonomiutskottet var tänkt att ersätta personal- och jämställdhetsutskottet. Nu blev vi i stället hänvisade till att kontakta tjänstemännen.

Jag saknar den högsta politiska ledningen, det vill säga Anna König Jerlmyr och finansroteln, i det här arbetet. Det här är en alldeles för viktig fråga för att endast lägga ut på enskilda nämnder.

Anförande nr 15

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack för inläggen! Nu kommer finansborgarrådet själv att gå upp och svara på en del frågor, men jag tänkte ändå att jag skulle förtydliga några saker.

Vad gäller formalia är det som så att handlingsplanen aldrig har gått i fullmäktige tidigare, utan den har alltid gått via de två nämnderna. Därför kommer den att fortsätta att gå via de två nämnderna. Detta har jag fått ifrån kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansli, så jag förutsätter att det stämmer att detta är den formella gången. Handlingsplanen har inte status som riktlinje, utan det är just en handlingsplan. Sedan ska de olika stadsdelsnämnderna jobba utifrån den. Däremot står det redan nu i budget att alla stadsdelar och berörda nämnder förväntas jobba enligt handlingsplanen, och det kommer det att fortsätta att göra även i kommande budgetar.

Jag vill också ta upp att vi förstärkte individ- och familjeomsorgen i stadsdelarna med 88 miljoner i år. Det är en ansenlig ökning, faktiskt ett av de högsta påslag som någonsin har getts. Det är förstås inte tillräckligt för all framtid utan behöver fyllas på även framöver. Men det är likväl så att det har gett en del bättre förutsättningar.

Det lönetillägg som infördes under föregående majoritet ligger kvar. Förstärkningsteamet finns också kvar och har utökats. Det kommer nu också enligt ett beslut som vi fattade här i fullmäktige för bara några veckor sedan att användas som en kompetensutvecklingsinsats, där de erfarna socialsekreterarna i förstärkningsteamet går ut och ger handledning till socialsekreterare med mindre erfarenhet och även till chefer och andra. De har redan gjort väldigt värdefulla insatser vad gäller handläggningen av de barn som det har funnits oro kring gällande att de lever i familjer som har befunnit sig i IS-kontrollerat område.

Det görs alltså en massa. Planen var och är väldigt god, och jag vet att Clara Lindblom och Åsa Lindhagen gjorde ett fantastiskt arbete med att träffa medarbetare för att få fram en så bra plan som möjligt. Vi fortsätter på den linjen och utvecklar vidare. Jag har gott hopp om att det här arbetet ska fortsätta i samma goda anda och att vi kommer att se fortsatt goda resultat vad gäller att folk faktiskt vill ta anställning i vår socialtjänst.

Anförande nr 16

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Anledningen till att jag går upp i debatten är att förtydliga att jag har fullt förtroende för socialborgarrådet att jobba vidare med handlingsplanen och åtgärder för att just minska personalomsättningen hos socialsekreterare och socialtjänsten och att jobba med kompetensutveckling och säkerställa att vi blir ännu bättre arbetsgivare.

Man försöker givetvis att göra vad man kan från oppositionens sida för att svartmåla. Men man talar väldigt lite om det faktum att socialtjänsten faktiskt tillfördes 160 miljoner kronor under min tid som socialborgarråd. Jag går alltså inte på den här svartmålningen som kommer från talarstolen. Vi var på gång att också göra insatser för oerfarna socialsekreterare som var nyexaminerade, att de skulle kunna handledas

av mer erfarna. Sedan paketerades detta till en handlingsplan, men det är helt naturligt när vi jobbar med ledarskapsfrågor och verksamhetsutveckling att det ska ske så nära medarbetarna som möjligt. De här frågorna ska inte ligga i fullmäktige eller i ekonomiutskottet. De ska ligga så nära verksamheterna som möjligt, hos Jan Jönsson och hos socialförvaltningen, som jobbar närmast socialsekreterarna. De är på de här frågorna.

Om vi tittar på socialsekreteraryrket ser vi att det har gått till att bli mer av en generalistutbildning med mindre praktik än tidigare. Det är så inom många yrken, och vi skulle behöva ökad specialisering. Vi kan jobba med det, och det har efterfrågats också av facket och andra att man i Stockholm jobbar med ytterligare specialistutbildning när det kommer till hedersrelaterat våld och förtryck och annan problematik. Socialpsykiatrin innehåller också komplexa frågor där vi kan behöva ta vid med kompetensutveckling i Stockholm. Det var också en av anledningarna till att det startades upp ett traineeprogram i samarbete med universiteten. Det är ett exempel på där staden som arbetsgivare gick hand i hand med dem som utbildar.

Långa utredningstider har varit en utmaning länge, och det är man på. Samma sak gäller den ökade administrativa bördan. Även här jobbar vi hela tiden för att kunna komma så nära klienten som möjligt. Det är därför många utbildar sig, just för att kunna föra motiverande samtal och annat med klienterna.

Jag har ett högt och stort förtroende för Jan Jönssons arbete. Det är i socialförvaltningen de här frågorna bör ligga. Vi jobbar ambitiöst med ett program för att möjliggöra en förbättrad arbetssituation för socialsekreterarna. Tack alltså för frågan, men jag hänvisar till Jan Jönsson som kan de här frågorna och som jobbar ambitiöst med den här planen framåt.

Anförande nr 17

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu måste vi göra lite olika klargöranden. Först och främst: Ja, handlingsplanen som sådan är tagen i socialnämnden och äldrenämnden. Det stämmer. Men att den skulle gälla mellan 2016 och 2018 är ju ett budgetbeslut som är taget här i fullmäktige. Att uppdra åt stadsdelarna att fortsätta att arbeta med handlingsplanen kan inte socialnämnden och äldrenämnden göra, vilket även jag och Jan Jönsson har pratat om. Det kan man inte, utan den frågan måste upp i kommunfullmäktige. Det är återigen så att i mars 2018 föreslog socialnämnden och äldrenämnden att man skulle ta upp den här frågan i fullmäktige. Det hade man alltså kunnat göra direkt efter valet.

Poängen här är att ni får skriva in det i er budget nu till hösten, för annars kommer vi inte att kunna arbeta på det sättet. Gör det för guds skull!

För det andra är det ju jättebra, Anna, att ni satsade 160 miljoner. Det är i snitt 20 miljoner per år under perioden 2007–2014. Jag har faktiskt ett jättefint diagram här över resurstillskotten: år 2007 plus 8 miljoner, 2008 plus 2 miljoner, 2009 plus 8,3 miljoner, 2010 plus 4 miljoner, 2011 plus 21 miljoner, 2012 minus 7 miljoner. Sedan bättrade ni er lite med 53 miljoner respektive 70 miljoner.

Ja – det är 160 miljoner under de två mandatperioderna 2007–2014. Men det är fortfarande så att under våra fyra år satsade vi nästan dubbelt så mycket. Vi satsade 295 miljoner kronor på fyra år. Ni satsade 160 miljoner på åtta år. Det är i snitt 20 miljoner kronor per år, vilket inte ens täckte pris- och lönekomp. Jag förstår att Anna König Jerlmyr inte vill befatta sig med det faktum att de 160 miljonerna var på åtta år, för det är väldigt lite pengar. Faktum är att stadsdelarnas socialtjänst var gravt underfinansierad, och det finns en anledning till att nätverket Vi står inte ut startades när Anna König Jerlmyr var ansvarig politiker och lades ned när bland annat jag och Åsa Lindhagen var det.

Jag tycker återigen att det är lite anmärkningsvärt att Anna hela tiden bara hänvisar till Jan Jönsson, för det här är inte bara Jan Jönssons fråga. Äldrenämnden har väl inte Jan Jönsson ansvar för? Är Jan Jönsson ordförande i kommunstyrelsen? Är det Jan i ekonomiutskottet? Har Jan hand om it och personalstrategiska avdelningen?

Nej, nu raljerar jag. Faktum är att Jan Jönsson har hand om socialnämnden. De andra frågorna är frågor för äldreborgarrådet, och eftersom ni inte har ett personalborgarråd är det finansborgarrådet. Anna König Jerlmyr kan inte bara hänvisa till stackars Jan. Han kan inte ha ansvar för alla delar av stadens strategiska personalpolitiska arbete.

Fortfarande kvarstår alltså frågan: Vad händer med kompetensutvecklingsfonden? Kommer ni att fylla på de pengarna? Det är ju pengar utöver ordinarie budget. Kommer ni att föra in frågan om en förlängning av handlingsplanen här i kommunfullmäktige, eftersom det är här beslutet måste fattas?

Anförande nr 18

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag kände att jag var tvungen att gå upp, för jag blev så himla orolig när finansborgarrådet går upp och sa att det inte var så farligt under deras tid och att de visst tillsatte pengar. Jag trodde ju att vi liksom hade konstaterat här att förra gången ni styrde så var socialtjänsten underfinansierad. Vi gick in och satsade dubbelt så mycket under fyra år som ni hade gjort under åtta år, och vi är inte framme än!

Det känns som en väldigt stor verklighetsförankring att säga att socialsekreterarna fortfarande är stressade, fortfarande har väldigt mycket att göra och att det vidare behöver satsas mycket på socialtjänsten. Om detta hoppas jag att vi är väldigt överens.

När Anna König Jerlmyr liksom bagatelliserar den period som de styrde och det nätverk av socialsekreterare som gick ihop för att larma om att de inte kunde göra sitt jobb ordentligt, då blir jag orolig att hon inte tar den här frågan på allvar. Det är jättebra med specialistutbildningar. Men om man inte hinner gå på dem för att man är så stressad eller inte hinner omsätta det här i praktiken för att man har alldeles för många klienter som man inte hinner träffa kommer utbildningarna inte att tjäna sitt syfte. Vi har redan pratat om att det är jätteviktigt med utbildning – jag fick som sagt ta del av en utbildning häromdagen från Origo som ju handlade väldigt mycket om bemötande och om hur man också kan konfrontera sina egna föreställningar om vem som till exempel är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck. Risken är ju annars att man

resonerar som Kristdemokraterna, att man bara behöver införa svenska värderingar och inte ser att det finns hedersförtryck även bland svenskar, att det inte handlar om en grund i svenska värderingar utan om mänskliga rättigheter och att man helt enkelt behöver få en otrolig kompetensutbildning för att inte agera på fel sätt.

Detta kommer inte socialtjänsten att kunna göra om man inte har ordentligt med tid och resurser. Därför är jag orolig för att ni inte tar den här frågan på allvar.

§ 5 Nr 2019:13 av Torun Boucher (V) till Dennis Wedin (M) om kulturhistoriskt värdefulla fastigheter och ombildningar

Anförande nr 19

Borgarrådet W e d i n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 20

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Tack för svaret på interpellationen! Jag tänker inte specifikt ta upp de delar i svaret som är en argumentation för varför den borgerliga majoriteten beslutat att tillåta ombildningar av allmännyttan. Jag tror att vår ståndpunkt i denna övergripande fråga är väl känd.

Interpellationen handlar mer specifikt om kulturhistoriskt värdefulla fastigheter. Intentionen var från början att ställa frågan till kulturborgarrådet men ställs nu till bostads- och fastighetsborgarrådet. Det här är dock en fråga som även rör kulturborgarrådets ansvarsområde. Tråkigt nog är kulturborgarrådet förhindrad att vara här just nu, men det kanske finns någon liberal närvarande som brukar vara intresserad av just de här frågorna.

Jag tror att det är viktigt att inte i alltför hög grad stuprörsbehandla denna fråga. I Stockholms stad har, som mycket riktigt påpekas i svaret, Stadsmuseet i uppdrag att peka ut vilka byggnader som är särskilt värdefulla från till exempel historisk och kulturhistorisk synpunkt.

I svaret påpekas att staden har full möjlighet att bevaka att de aktuella kulturvärdena inte förvanskas. Detta görs i och med att stadsbyggnadsnämnden löpande behandlar bygglovsärenden som innefattar kulturklassade byggnader. Staden har då ansvar för att kulturvärden behålls även för bostadsrätter.

De fastigheter som är blåklassade – den högsta nivån – kommer, om jag förstod svaret rätt, att undantas från möjligheten till ombildning. En av mina frågor i interpellationen berör just precis detta, och jag uppfattar alltså att svaret är att det är den blå nivån, alltså den högsta, som kommer att undantas. Jag tror också, men ni får rätta mig om jag har fel, att alla bostäder som ingår i Stadsholmens bestånd är undantagna.

Just Hökarängen, som jag lyfter fram som exempel i min interpellation, har en bebyggelse som sammantaget har ett högt kulturhistoriskt värde, främst grönklassad. Det handlar alltså om en kulturhistoriskt intressant bebyggelsemiljö. Jag saknar inte på något sätt tilltro till att eventuella förändringar av till exempel byggnaders exteriöra karaktär kommer att behandlas i enlighet med den bygglovsplikt som gäller i dag. Min oro gäller snarare förvaltningen av byggnationen. Vi har i staden andra exempel, till exempel Hovings malmgård på Södermalm eller Lindgården på Djurgården. Den senare var just precis grönklassad men överläts 1990 till Rotaria Invest Aktiebolag, som trots hot om vite lät huset förfalla. Sommaren 2011 revs därför Lindgården.

Min poäng är alltså att jag är orolig över att staden inte längre kommer att ha det övergripande ansvaret och att även om bygglovsplikten gäller så är kontrollen och ansvaret för det löpande underhållet en fråga av vikt i det här sammanhanget.

Anförande nr 21

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack, Torun Boucher, för interpellationen, även om den ursprungligen inte var ställd till mig! Det ger mig möjlighet att få svara, för det här är någonting som jag ändå får jobba mycket med.

Torun Boucher nämner själv förvaltningen av fastigheterna, och det är en fråga som jag jobbar med mycket kopplat till fastighetsportföljen. Att säkerställa underhållet för våra fastigheter är en solklar och viktig ambition. Där har jag mycket synpunkter på att man inte lade tillräckligt med resurser kopplat till fastighetsbeståndet, men vi kan även se i vissa delar att man inte lade tillräckligt på underhållet för de allmännyttiga bostadsbolagen under den senaste mandatperioden. Det här är någonting som vi jobbar på med.

När det kommer till själva den ursprungliga frågan om en eventuell ombildning skulle innebära att kulturhistoriska byggnader raderas är mitt besked att det ska vi se till att de absolut inte kommer att göra. Det viktigaste att framhålla är då att kulturhistoriskt värdefulla byggnader inom stadens nämnder och bolag ska förvaltas med hög kompetens och ambition. Ett bevarande av dessa prövas från fall till fall, där stadens inriktningsmål vägs samman med stadsplaneringen i stort. Även fastighets- och exploateringssekonomiska aspekter måste då betraktas i relation till detta.

Enligt plan- och bygglagen får en byggnad som är särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte förvanskas. Givetvis ska vi se till att denna lag upprätthålls. Det är såklart en viktig utgångspunkt för oss, och i Stockholms stad har Stadsmuseet uppdraget att peka ut vilka byggnader och bebyggelsemiljöer som omfattas av detta. Jag kan bekräfta, som Torun Boucher är inne på, att det är de fastigheter som blåklassats av Stadsmuseet som undantas i enlighet med våra riktlinjer kring ombildningar.

Ibland låter det i debatten som om det skulle vara möjligt med ombildning i hela allmännyttan, men det är bara i 11 av stadens 132 stadsdelar där det alltså är möjligt i enlighet med våra kriterier. Då innebär den här blåklassningen att det är en av dessa fastigheter som berörs: dragspelshuset i Hökarängen, som har ett högt arkitektoniskt värde enligt Stadsmuseet. Den fastigheten kommer att undantas från möjligheten till ombildning.

Anförande nr 22

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Det är alltså bara den blåklassade bebyggelsen som verkligen har betydelse för hur stadens ansvar för underhåll och bevarande ser ut.

Vad som bekymrar oss är att vi inte ser särskilda villkor i ombildningsdirektiven om att en bostadsrättsförening som vill köpa en kulturhistoriskt värdefull, dock

grönklassad fastighet till exempel, ändå behöver säkerställa kunskap och/eller har erfarenhet av fastighetsförvaltning av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter för att köpet ska godkännas. Jag tolkar därmed svaret som att stadens ansvar begränsar sig till de exteriöra förändringar som är bygglovspliktiga. Kulturvärden har på det sättet inte samma starka ställning i den grönklassade bebyggelsen till exempel utan måste ändå konkurrera med andra politiska mål och ekonomi när det gäller att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader.

Är det bara drygt hälften av hyresgästerna som ombildar läggs dessutom ökande kostnader för lån på föreningen och på avgiften för föreningens medlemmar. Förutsättningarna för en sådan förening att bekosta förvaltning och underhåll av en kulturhistoriskt värdefull miljö kan vara mycket små jämfört med till exempel allmännyttan som både har kunskap, erfarenhet och ekonomiska muskler.

En bostadsrättsförening i en kulturhistoriskt värdefull fastighet, fast "bara" grönklassad, som är i stort underhålls- och upprustningsbehov, men där behovet av åtgärder kanske har underskattats i den ekonomiska planen eller om planen bygger på en orealistisk andel av hyresgästerna som kommer att ombilda, kan helt enkelt ha extra svårt att klara en upprustning som värnar de kulturhistoriska värdena.

Ni förstår vart jag vill komma: Hur kan staden ta ansvar för att grönklassade hus, om de ombildas, verkligen underhålls på ett sätt som säkerställer deras kulturhistoriska värde?

Anförande nr 23

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Härligt att efter en EU-valrörelse att få prata lite lokala frågor igen!

När det kommer till Stadsholmen kan jag börja med att säga att det är ingenting som är aktuellt för ombildningar. Om man kollar på plan- och bygglagstiftningen står det att eventuella förändringar av till exempel byggnaders exteriöra karaktär såsom volym, fasad eller takmaterial är bygglovspliktiga, vilket i sin tur innebär att staden har full möjlighet att bevaka att de här aktuella kulturvärdena enligt klassificeringskartan inte förvanskas. Det ska vi såklart se till att upprätthålla. Precis så här fungerar det redan i dag, eftersom stadsbyggnadsnämnden löpande har att besluta om bygglovsärenden som innefattar kulturklassade byggnader. Ett tydligt besked kopplat till detta är alltså att staden kommer att ha ett fortsatt ansvar för att kulturvärdena bibehålls även för hyreshus som ombildas till bostadsrätter.

Torun Boucher är också inne på detta med förvaltningen. Där är jag öppen för att vi såklart säkerställer att bostadsrättsföreningen som tar över ansvaret för en fastighet givetvis ska ha den kunskapen och få hjälp från staden när det kommer till hur man säkerställer detta på bästa sätt. Vi följer det här noggrant.

Det finns som sagt var en tydlig lagstiftning kring detta, och en byggnad som är särskilt värdefull från historisk eller kulturhistorisk synpunkt får inte förvanskas. Där har vi i

Stockholms stad ett särskilt ansvar, oavsett vem som står för ägandet av den enskilda fastigheten.

Anförande nr 24

T o r u n B o u c h e r (V): Jag hoppas att Dennis Wedin har rätt. Erfarenheterna är inte jättebetyggande när det gäller bevarandet. Jag tänker på min egen son som bor i Stadsholmen. Vi har gjort ett byte. Han bor i en hyresrätt i Stadsholmen. De har gjort en renovering. Den är så fantastiskt pietetsfull så att jag bara undrar hur en vanlig bostadsrättsförening ska klara av en så pietetsfull renovering.

Hur som helst. Nu tänker jag delvis skifta fokus lite grann. I förra månadsskiftet fick vi båda brev från Samfundet S:t Erik, en ideell organisation som bildades 1904 bland annat som en reaktion mot rivningen av Adelcrantz operahus. De ventilerar i sitt brev en stor oro för att kompetensen om kulturhistoriskt värdefulla byggnader nu kommer att förläckas i och med omorganisationen inom kulturförvaltningen och Stadsmuseet. Det här är givetvis en fråga främst för kulturborgarrådet, men som jag sa i min inledning finns det anledning att se på denna fråga över de olika nämndgränserna. Brevet har också skickats till stadsbyggnadsnämnden.

De lyfter några intressanta punkter i sitt brev som jag tycker att det finns anledning att beakta. Inte minst lyfts den armlängds avstånd som behövs mellan politiken och Stadsmuseets kompetens i frågan. Det har återkommande funnits från politiskt håll, och i alla partier tror jag, något som man kanske kan kalla en ogin attityd mot Skönhetsrådets och Stadsmuseets klassificeringar och arbete för att bevara kulturhistoriskt intressanta miljöer. Lite von oben. Samfundet S:t Erik understryker dock vikten av att Stadsmuseet fortsätter att vara det nav för kunskap och expertstöd som det utgör i dag samt att de har en fri och fredad ställning.

Med detta vill jag även återkoppla lite grann. Jag tycker ändå att Dennis Wedin har svarat lite grann på min andra fråga, det vill säga vad som är bostads- och fastighetsborgarrådets syn på ansvar för kulturhistoriskt värdefulla fastigheter. Hur varmt ligger detta om hans hjärta? Har kulturreteln och bostadsreteln en kommunikation runt detta i och med att Stadsmuseets och kulturförvaltningens omorganisation sannolikt kommer att få stor bäring på stadens arbete med kulturhistoriskt värdefulla miljöer?

Anförande nr 25

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Jag börjar i den sista frågan och kan intyga att engagemanget för våra kulturhistoriskt viktiga byggnader givetvis är stort, oavsett vem det är som står för ägandet av dessa. Vi ska givetvis säkerställa att de byggnader som är särskilt värdefulla, inte bara historiskt utan även ur miljömässig och konstnärlig synpunkt, inte ska förvanskas. Det fortsätter att vara en viktig utgångspunkt för vår del. Givetvis har där min rotel kontakt med kulturreteln när det kommer till frågor där detta går in i varandra, och även om kulturborgarrådet inte är närvarande kan jag säga att detta även ligger honom varmt om hjärtat. Men jag förstår mer utifrån den mer specifika frågan kring hans område varför Torun Boucher ville ställa frågan också till

honom. Då har jag mer förståelse för det, och det kanske kommer ett annat tillfälle för er att prata om detta.

När det kommer till Stadsmuseet exempelvis är det ju en byggnad som vi har lagt mycket energi på från fastighetssidan för att säkerställa att just den renoveringen ska ske på ett bra och trevligt sätt. Det har också blivit väldigt uppskattat nu när vi har kunnat inviga det.

Avslutningsvis kan jag bara säga att det här är någonting som vi fortsätter att bevaka, och vi har i rotlarna en dialog om detta viktiga ämne framåt.

*§ 9 Frågestund**Fråga nr 1. Hållbar ekonomi*

Anförande nr 26

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Först och främst vill jag hälsa finansborgarrådet välkommen tillbaka till fullmäktiges frågestund.

Nu är det sju månader sedan den nya majoriteten tillträdde, och sedan dess har det hänt en del. På många områden är det ingenting, men när det gäller ekonomin har ni själva skrivit ned prognosen för bostadsbyggandet till hälften, Anna König Jerlmyr. Utgifterna har nu ökat med 5 procent, medan intäkterna har ökat med drygt 1 procent. Takten för stadens skuld har ökat och fördubblats, och stadsledningskontoret har avfärdat er ekonomi som ohållbar. Och i slutet av förra veckan sänkte Standard & Poor's utsikterna för Stockholms kreditbetyg.

Min fråga blir därför: När tänker du ompröva din politik så att staden åter får en stark ekonomi?

Anförande nr 27

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Det var ett härligt lågvattenmärke som det tidigare finansborgarrådet kom med. Är det någon som på allvar tror på vad Karin Wanngård säger, att vi på några få månader har lyckats göra så att vi får sänkt kreditbetyg – nästan, för vi lyckades rädda upp det tack vare att vi är trovärdiga när det gäller att minska skuldsättningen – och att det är vi som på något sätt har fördubblat låneskulden sedan vi tog över?

Nej, faktum är att sedan den grönblå majoriteten tog över är det tydligt att skuldsättningen är ohållbar. Karin Wanngård är faktiskt ansvarig för den lånefest som har varit under fyra år, utan att man har tänkt på intäkter, och som nu gör att vi riskerar att stå inför en situation med sänkt kreditbetyg och 111 miljarder i skuld, om inget görs. Detta är inte en hållbar ekonomisk politik.

Att försöka lägga detta på oss efter bara några månaders styre är absurt, måste jag säga. Ta ansvar i stället för den ekonomiska politik som har bedrivits, där man har haft historiskt höga utdelningar från koncerner, där man har höjt skatten, där man har fördubblat låneskulden och där man har haft skyhöga investeringar och ganska dålig koll på kostnadsutvecklingen i projekten! Titta på fastighetsnämnden! Det har ju varit miljarder i fördyringar. Detta måste man kunna ta ansvar för.

Nu ska vi göra detta genom att jobba med låneskulden, genom att säkerställa att vi får in intäkter också, genom att tydligt prioritera investeringar framöver och genom att hålla i kostnader på ett sätt som ni inte lyckades med, Karin Wanngård. Att försöka lägga detta på oss var verkligen kvällens lågvattenmärke, måste jag säga. Försöka kan ni ju göra, men det kommer ni inte att lyckas med.

Anförande nr 28

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Det är ytterst anmärkningsvärt att nuvarande finansborgarråd använder två minuter till att skylla ifrån sig och inte med ord tar ansvar. Att vara stadens finansborgarråd handlar om att ta ansvar, inte skylla ifrån sig.

Jag förstår att du inte vill prata om din politik, Anna König Jerlmyr, för din politik handlar om att ni i högre grad kommer att lånefinansiera. Det handlar om att ni inte får ihop intäkter och utgifter, något som du har kommenterat med att intäkterna inte hänger ihop med investeringarna, vilket i sig är ett anmärkningsvärt citat.

Vi investerade 70 miljarder i nya bostäder, skolor och vägar, och vi lånade ungefär 20 miljarder. För varje 3 kronor vi investerade finansierade vi 2 kronor med egna medel. Detta kommer inte ni att klara av.

Så min fråga kvarstår: Vad gör finansborgarrådet för att staden åter ska få en ekonomi i balans?

Anförande nr 29

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag skulle allvarligt vilja se över den som har skrivit dessa talepunkter. Att på något sätt tro att man nu ska börja oro sig över skuldutvecklingen, något som vi har påtalat i fyra års tid! Titta på vartenda ärende när det gäller månadsrapporten! Där har vi lagt SU:n om den ökade skuldbördan och dess konsekvenser. Vi har också flaggat för riskerna för att vi kan få sänkt kreditbetyg och således också sänkta eller försämrade lånevillkor. Detta är något som vi har sagt under fyra års tid och som vi nu tar tag i.

Nu oroar sig Karin Wanngård för att låna. Hon har ju stått upp för detta och sagt att det är bra att låna och att man ska låna mer. Det finns direkta citat från talarstolen från våra debatter om detta. *Nu* börjar man oro sig för det här. Jag är allvarligt bekymrad över att Standard & Poor's, vårt kreditinstitut, nu har satt Stockholms stad under observation och att de ser med allvar på den låneskuld som riskerar att öka till 111 miljarder framåt.

Jag var tydlig med vad vi ska göra framöver, och jag avser också att göra de prioriteringar som behövs.

Anförande nr 30

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande! Jag är allvarligt oroad över att staden har ett finansborgarråd som inte känner till att intäkterna hänger ihop med investeringarna, ett finansborgarråd som har sänkt skatten och därmed överskottet, ett finansborgarråd som sänker byggtakten och därmed markintäkter och möjligheten till nya Stockholmare, ett finansborgarråd som har fördubblat lånetakten och därmed hotat kreditvärdigheten.

För er i den nya majoriteten verkar ju ingenting bero på er, utan allting beror på någon annan. Det är ju detta som är själva klon i det här. När ska ni börja ta ansvar för er egen

ekonomi? Den enda lösning som finansborgarrådet har presenterat är att nu gå vidare med att sälja ut delar av allmännyttan. Detta har vi hört förut, och vi hör det igen.

När är du beredd att ta eget ansvar som finansborgarråd i Stockholm?

Anförande nr 31

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag vet inte riktigt vad jag ska säga om denna debatt. Att påstå att vi skulle ha fördubblat någon skuld, någon låneutveckling, när det var du själv, Karin Wanngård, som var ansvarig för att inte bara minska det egna kapitalet med över 2 miljarder utan också fördubbla skuldsättningen under brinnande högkonjunktur! Det är verkligen inte att ta ansvar.

Men vi ska blicka framåt. Vi har en ohållbar skuldutveckling i denna stad. Detta står klart och tydligt i våra material, som vi nu får från stadsledningskontoret och andra bedömare. Detta måste vi jobba med. Vi måste öka intäkterna. Vi måste betala av på vår skuld så att den inte ökar ytterligare. Vi måste prioritera i framtida investeringsprojekt. Och vi måste hålla i kostnadsutvecklingen.

Detta är tydliga besked till dem som tycker att en stabil ekonomi är viktig för Stockholms utveckling, och det tycker vi.

Fråga nr 2. Att utlysa klimatnödläge

Anförande nr 32

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Enligt FN:s klimatpanel behöver de globala utsläppen av växthusgaser halveras på bara elva år om vi ska klara 1,5-gradersmålet, men i stället ökar utsläppen i Sverige och minskar bara marginellt i Stockholm, trots att vi har jobbat intensivt med denna fråga i många år och dessutom faktiskt haft ett grönt parti i regeringsställning i snart fem år. Det är som att de metoder för att minska utsläppen som har dominerat politiken inte riktigt fungerar. Att höja en skatt eller införa bidrag ger inte den effekten, och därför befinner vi oss faktiskt i en dubbel klimatkris.

Inte nog med att missade klimatmål leder till allvarliga klimatförändringar, utan det finns heller ingen riktig politisk förmåga att ta itu med problemen. Därför har 560 kommuner runt om i världen utlyst klimatnödläge. Det handlar om konkreta planer men också om att erkänna att det är ett nödläge.

Min fråga till klimatborgarrådet Luhr är därför: Kommer även Stockholms stad att utlysa klimatnödläge, eller anser ni att ni har full koll på klimatförändringen och klimatomställningen?

Anförande nr 33

Borgarrådet L u h r (MP): Tack så hemskt mycket, Rikard, för frågan!

Jag och Anna träffade för någon timme sedan ett antal engagerade medborgare som lämnade över ett upprop till oss om att utlysa klimatnödläge i Stockholm. Jag känner så väl med dessa personer. Jag gick med i Miljöpartiet för ungefär 15 år sedan precis därför att jag redan då visste att det var ett klimatnödläge. Jag var allvarligt oroad, precis som de personer som vi träffade och precis som alla de människor som demonstrerar på Stockholms gator. Vi står i ett klimatnödläge. Vi i Stockholm har ett klimatnödläge, och vi har ett globalt klimatnödläge i dag. Detta är ingenting som vi behöver hymla med.

Vad gäller att utlysa ett klimatnödläge är det något som vi har diskuterat ganska mycket, och därför blir jag väldigt förvånad när jag ser Vänsterpartiets motion om att utlysa klimatnödläge. Vi är nu i ett läge när vi verkligen måste ta tag i situationen. Vi måste minska utsläppen ännu snabbare. Vi måste göra precis allt vi kan.

Och vad föreslår då Vänsterpartiet att vi ska göra? Jag skrev ut lite papper, och där står: Vi ska ha en informationskampanj. Vi ska prioritera samarbete med andra kommuner. Vi ska ta särskilt ansvar för en snabb omställning – det håller jag helt med om. Och vi ska instifta en dag om året då klimatarbete ska uppmärksammas. När man säger att man ska utlysa ett klimatnödläge räcker det inte riktigt att ha en informationskampanj.

Jag känner att om man ska utlysa ett klimatnödläge, som egentligen är detsamma som att klimatet är det enda vi ska jobba med, måste vi jobba med att minska utsläppen. Här ser jag att vi är långt ifrån att fylla detta klimatnödläge med något vettigt. Om vi ska utlysa klimatnödläge ska vi minsann visa att vi tar det på stort allvar.

Anförande nr 34

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Du misstar dig, Katarina, om du tror att det är vår samlade klimatpolitik som finns i den där motionen. Vi har massor av jätteavancerade förslag på vad vi behöver göra. Själva nödlägesdiskussionen är mycket mer av en annat typ av verktyg. Det är nu 2 600 underskrifter eller något sådant i namninsamlingen från Extinction Rebellion och Klimatklubben Södermalm. Många stödjer detta.

Vad det handlar om är vad vi i slutändan kan göra som politiker. Vårt handlingsutrymme bestäms i väldigt hög grad av medborgarnas beredskap och deras villighet och medvetenhet om dessa frågor och om att det är en kris. Jag förstår inte riktigt varför Miljöpartiet är emot detta. Det är klart att vi ska vidta alla åtgärder, men poängen med att utlysa ett nödläge är att erkänna krisen och ta ansvar för och försöka skapa en beredskap i samhället för den omställning som krävs.

Anförande nr 35

Borgarrådet L u h r (MP): Du och jag brukar vara ganska överens om många saker när gäller klimatpolitik, Rikard, och du är en av dem som jag har samarbetat mycket med. Därför blir jag lite besviken när jag ser motionen. För det är faktiskt så att om vi ska nå klimatmålen, precis som du säger, måste vi minska våra utsläpp mycket snabbare. Här har vi satt upp ganska höga mål i Stockholm. Vi har ytterligare skärpt

dem i den grönbå majoriteten. Vi ska vara klimatpositiva. Vi ska ta fram en koldioxidbudget. Vi ska peka ut vad olika verksamheter ska göra.

Här har vi, både du och jag, under många år vetat att vi står inför en klimatkris. Just nu står vi i en klimatkris. Här ser vi att när ni i Vänsterpartiet styrde i den förra majoriteten hade ni ansvar för till exempel energieffektiviseringar i bostäder. Vad blev det? Noll. You had one job, och det blev noll. Det klart att vi måste kavla upp ärmarna och göra saker, men det räcker inte med en informationskampanj.

Det måste fyllas med mycket mer innehåll, och får jag välja mellan att prata och att göra så väljer jag att göra.

Anförande nr 36

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Det fina i kråksången, Katarina, är att du inte behöver välja. Du kan jobba på med de åtgärder som behövs, och du kan utlysa klimatnödläge för att skapa den medvetenhet och den beredskap i samhället som krävs för att ytterligare öka dina möjligheter att ladda på med viktiga åtgärder. Det är sant att vi har samarbetat och att vi efter valet har skärpt vår politik ytterligare på många punkter, men detta är inte riktigt rätt tillfälle att gå in på det.

Jag tycker att det är bra att du erkänner att det finns ett klimatnödläge, men jag förstår inte varför just Miljöpartiet har blivit den kraft som går emot detta krav, som stöds av en bred del av miljörelsen och andra. Det började med Alice Bah Kuhnke, som inte ville göra det, medan andra EU-kandidater, som Malin Björk från Vänsterpartiet, Jytte Guteland från S och Fredrick Federley, tyckte att det var en bra idé, och så fortsatte det med Isabella Lövin. Jag förstår inte. Det är lite konstigt att det är just Miljöpartiet som går i bräsch mot detta krav från miljörelsen.

Anförande nr 37

Borgarrådet L u h r (MP): Miljöpartiet bildades bland annat därför att vi stod inför ett klimatnödläge. Vi miljöpartister har sedan vi blev miljöpartister och långt tidigare vetat att vi står inför en klimatkris och ett klimatnödläge. Jag pratar om detta i stort sett varje dag med olika grupper. I förra veckan var jag i Oslo och pratade om det klimatnödläge som vi står i. I förra veckan pratade jag också med inbjudna städer från hela världen om det klimatnödläge som vi måste lösa tillsammans. Men för att utlysa klimatnödläge – ett undantagstillstånd – krävs att man fyller det med reella åtgärder. För det är faktiskt åtgärder och inte bara tomma ord som skapar action.

Fråga nr 3. SD:s förslag om tillsättandet av en utredning angående stadens snöröjning. Med facit i hand, var det inte ett bra förslag?

Anförande nr 38

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Sverigedemokraterna lämnade in en motion 2017 om att tillsätta en utredning om debaclet kring snöröjningen, som inte hade fungerat under två års tid i Stockholms stad. Ytterst ansvarig för detta var Daniel

Helldén. Motionen bifölls ej, men sedan har staden ändå valt att gå vidare med att utreda upphandlingen av snöröjningen.

Därför vill jag fråga Daniel Helldén: Nu med facit i hand och med tanke på att staden gick vidare med frågan: Var inte Sverigedemokraternas förslag att tillsätta en utredning redan för två år sedan en bra idé?

Anförande nr 39

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Det är sant att Sverigedemokraterna lade fram en motion 2017. Det var i samband med eller efter det stora snöoväder som vi hade hösten eller vintern 2016. Efter snöovädet hade vi tillsatt en utredning som gick igenom hela snöröjningsprocessen och som höll på att arbeta när ni lade fram motionen, Martin Westmont. Utredningen presenterades sedan för nämnden i juni, då all snöröjning debatteras. Där presenterades ett antal förslag på förändringar man skulle göra för att snöröjning skulle bli bättre.

Jag kan säga att vi har haft många motioner, interpellationer och debatter om snöröjningen, och detta visar väl helt enkelt att saker och ting inte har fungerat som det ska. Jag vill bara säga att den motion som ni lade fram gällde att ni ville ha en sorts parlamentarisk utredning eller grupp från alla partier som skulle sitta och utreda frågan. Vi bedömde att det inte var den vägen man behövde gå, utan vi hade en utredning som höll på att tas fram och som presenterades.

Efter utredningen gjordes en hel del förändringar, och dessa har sedan visat sig inte vara tillräckliga. I vintras konstaterade vi efter en del tips att saker och ting inte stod helt rätt till, och vi tillsatte då en utredning där Ernst & Young gick igenom allting runt snöröjningen både externt och internt, in i minsta detalj. Detta har nu gjorts, och utredningen har visat på inte helt väl fungerande saker.

Jag tror att det förslag till parlamentarisk utredning som ni hade i samband med den andra utredningen troligtvis inte hade kommit längre än den utredning vi hade på bordet samtidigt.

Anförande nr 40

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tackar för svaret, Daniel Helldén.

Den utredning som ändå nu har skett har ju kommit fram till att det finns en del brister i avtalen, det vill säga att de företag som staden anlidade inte har levererat. Då undrar jag: Tittar du nu på åtgärder för att detta inte ska kunna upprepas?

Anförande nr 41

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ja. Först vill jag säga att det inte var så mycket problem med avtalen i sig, utan det handlade om hur de har följts upp och vad entreprenörerna har gjort i sammanhanget. Vi har polisanmält alla entreprenörer som har snöröjningskontrakt i Stockholm.

Vad som händer med utredningarna vet vi inte, utan det ligger hos polis och åklagare som får utreda det. Det handlar om den externa revisionen av vad bolagen har gjort, och där har det, som vi uppfattar det, varit oegentligheter. Vi har också gjort en totalrevision av hela verksamheten internt. Det är en extern aktör som har gjort den, så det finns ingen på kontoret som har haft med den att göra. Den har visat att det har varit för nära kontakter mellan dem som arbetat med dessa frågor och entreprenörerna. Där pågår en omorganisation just nu.

Anförande nr 42

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Daniel Helldén nämnde att det är polisanmält, och det är bra. Vi får se vad det ger för resultat. Om vi utgår ifrån att polisanmälan resulterar i att man kommer fram till att bolagen har begått något sorts brott, är du då beredd att gå så pass långt att dessa företag kommer att diskvalificeras vid framtida upphandlingar med Stockholms stad, Daniel Helldén?

Anförande nr 43

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Om det nu är så att det föreligger direkt brottslighet blir det ju en fråga om att hantera detta i förhållande till kommande upphandlingar. Men än så länge är det den konsultrapport vi har och som pekar på saker som har gjort att vi har polisanmält. Vi väntar in genomgången för att se om det är så att det är brottsligt och i vilken utsträckning man har farit med någon form av osanning när det gäller vad man har gjort. Det återstår alltså att se.

Sedan håller vi på med andra åtgärder för att stärka upp och förändra hela uppföljningsverksamheten runt snöröjningen så att det inte återupprepas. Det är ett stort arbete som har pågått runt dessa frågor under våren på trafikkontoret. Jag hoppas verkligen att det kommer att fungera till hösten.

Fråga nr 4. Nationaldagsfirandet med Mosquito på Kungsholmen

Anförande nr 44

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fru ordförande! Sedan 2012 har Mosquito arrangerat en folkfest vid Smedsuddsbadet på Kungsholmen för att fira nationaldagen. Det är ett evenemang som har lockat besökare från hela staden i alla olika åldrar, besökare med många olika nationaliteter och kulturella identiteter. Det har varit allt från barnfamiljer, småbarnsfamiljer och tonårsfamiljer till unga vuxna, medelålders och pensionärer som möts i glädje, dans, lek och fest.

I år får denna folkfest inte längre vara där. I samtal med arrangören ska polisen ha ifrågasatt varför det har viftats med andra flaggor än den svenska, och barnfamiljer som kommit dit har inte ansetts vara några vanliga familjer med picknickkorgar. Stadsdelsförvaltningen hänvisar enligt en liknande logik till att de i år i stället har valt att prioritera barnfamiljer. Eftersom Mosquitos evenemang faktiskt lockade väldigt många barnfamiljer undrar man ju om de familjerna inte räknas.

Hur ställer du dig som finansborgarråd till att den folkfest som har funnits i sju år nu hindras från att vara på Kungsholmen, Anna König Jerlmyr?

Anförande nr 45

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack för frågan!

Det har varit en fest som har vuxit i antal och som har varit väldigt omtyckt av många men där polisen har haft synpunkter på säkerhet, utrymningsvägar och annat. Men det har helt klart varit ett uppskattat evenemang bland många. Det har varit barnfamiljer där också, men stadsdelen önskar ha ännu fler barnfamiljer och göra det lite mindre och kontrollerbart. Vad jag har förstått har det varit en enig nämnd i stadsdelen som har önskat detta, och det har varit i dialog med polisen. Det är svårt för oss i stadshuset att överpröva lokala stadsdelsnämnders egna bedömningar, och det hoppas jag att du håller med om, Sissela Nordling Blanco.

Däremot tänker jag att detta kan vara fråga för kulturförvaltningen att fundera på, om de kan arrangera detta vidare för att vara lite lösningsorienterade framåt. Men i det här fallet har det varit en enig nämnd. Det har varit en bedömning som man har gjort. Det har också varit en dialog med arrangörerna sedan lång tid om denna fråga och att man önskar ändra formen för arrangemanget.

Det är så vi får försöka gå framåt och låta dem få kontakt med kulturförvaltningen och se om det finns någon lösning där framöver.

Anförande nr 46

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Tack för svaret!

Nu sitter vi tyvärr inte i Kungsholmens stadsdelsnämnd, så vi har inte varit med i enigheten. Men så som jag har förstått det har stadsdelsnämnden bedömt att det är svårhanterligt för dem men att de har skickat frågan vidare till kulturförvaltningen och inte fått svar. Nu är inte Jonas Naddebo här, så jag kan inte fråga honom, men då undrar jag hur du ser på detta, Anna. Varför har staden inte tagit detta vidare till en högre nivå, om en enskild stadsdelsnämnd nu upplever att det är för svårt att kontrollera när det blir så pass stort?

Ni pratar mycket om att integration och trygghet är viktigt, men ändå väljer ni att ställa in ett evenemang där människor från hela staden och med många olika bakgrunder och rötter i hela världen möts. Nu ska de inte få vara med och fira i en park i innerstaden. Jag undrar: Hur hänger detta ihop med er syn på integration?

Anförande nr 47

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är precis så vi har agerat. Det kom till vår kännedom att stadsdelen hade gjort denna bedömning utifrån en trygghets- och säkerhetsaspekt. Polisen avrådde, och detta ska man ha med sig när det gäller den informationsgivning som har skett till stadsdelen. Man bedömde att det var ett för stort arrangemang för en enskild stadsdel att kunna hantera.

Vi försöker vara lösningsorienterade och har tagit detta vidare till kulturförvaltningen, och så får de se och avgöra om det kan vara ett arrangemang som de skulle kunna hålla i. Det var precis så vi gjorde. När det kom till vår kännedom agerade vi helt i linje med det du sa, så vi har gjort vad vi har kunnat. Nu är frågan där, och vi får som sagt höra med förvaltningen sedan. Men detta har ju arrangörerna, enligt dem som varit i kontakt med dessa, vetat under lång tid. Så det har funnits och är inte en fråga som har kommit upp nu, utan man har haft denna dialog sedan årsskiftet.

Anförande nr 48

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Fast det verkar inte som att ni har tagit det vidare, utan det har helt enkelt lagts ned. De får inte vara kvar där. Då undrar jag: På vilket sätt hjälper det att frågan har skickats vidare till kulturförvaltningen, om man sedan inte har gjort något mer än att lägga ned hela evenemanget?

Jag hoppas i så fall, om du tycker att det är viktigt att Stockholm kan ha denna typ av kulturevenemang där människor från hela staden möts, att det får fortsätta att äga rum någonstans i staden, inte minst i innerstaden. Jag hoppas att ni kan lova att man kommer att hitta en annan plats att vara på. Det borde väl ändå vara stadens uppgift att garantera säkerheten för invånare som vill kunna fira nationaldagen tillsammans.

Man kan inte hänvisa till att alla evenemang som blir för stora och lyckade, där människor har jättekul tillsammans och där det kommer tiotusentals besökare ska ställas in därför att säkerheten inte kan garanteras. Staden borde ju kunna ansvara för detta och hitta en annan lösning i stället för att lägga ned.

Jag undrar också hur du ser på signalen om att man inte ska kunna vifta med andra flaggor än den svenska?

Anförande nr 49

B o r g a r r å d e t K ö n i g J e r l m y r (M): Vi behöver inte politisera, tycker jag. En enig stadsdelsnämnd har gjort denna bedömning. Polisen har sagt att det har varit oroligt. De har gjort en lägesbedömning. Det har funnits uppgifter om andra problem också i samband med detta. Låt dem göra bedömningen, och respektera stadsdelens beslut!

Sedan försöker vi som sagt se om detta kan vara ett arrangemang för kulturförvaltningen. Jag kan inte stå här i talarstolen och säga att de måste ta sig an detta, men jag tror att det finns ett intresse därför att det är stort och det är många som uppskattar det. Det ska vara ett firande på nationaldagen då många är lediga. Om det inte blir i år, varför inte nästa år, om man hittar en bra lokalisering och plats?

Jag tycker att vi ska försöka jobba lösningsorienterat med detta men ändå respektera en enig nämnd i en stadsdel och sedan se hur vi ska ta det vidare.

Fråga nr 5. Bostadsbyggande i Stockholm

Anförande nr 50

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Efter ett halvår med den nya borgerliga majoriteten är det på bostadsområdet som misslyckandet syns mest. Beslutet att minska antalet hyresrätter genom ombildningar och kanske beståndsförsäljningar gör många stockholmare oroliga, och vi vet av erfarenhet att det kommer att ge oss en mer ojämlig stad.

Till detta kommer nu misslyckandet med nyproduktionen. För ett halvår sedan lovade finansborgarrådet 10 000 nya bostäder, och nu har majoriteten halverat prognoserna till 5 000 samtidigt som bostadsbristen fortsatt är akut. Jag vill därför fråga finansborgarrådet: Vilka nya initiativ kommer hon att ta för att undvika detta misslyckande och återigen höja bostadsbyggandet mot de nivåer som vi hade 2014–2018?

Anförande nr 51

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Ni känner igen mönstret nu. Allt var fantastiskt. Men nu har vi styrt i några månader, och allt är raserat. Ekonomin och skulden är vårt fel efter dessa månader. Att det har blivit en sättningskonjunktur är också vårt fel liksom att det inte byggs några bostäder.

Men det är inte riktigt så. Vi satte upp målet 10 000 bostäder. Om vi tittar på markanvisade bostäder men också planlagda bostäder ser vi att de högt ställda målen kommer att kunna nås. Jag tycker faktiskt att man ska vara lite ödmjuk. Under 2018 lyckades man inte nå dessa mål, men det bedömer vi att vi kan göra.

Det kommer däremot att bli tufft när det gäller påbörjade bostäder, och detta har att göra med det extra amorteringskravet, som faktiskt din regering införde, Emilia, och som vi flaggade för skulle bli ett problem. Det har slagit hårt mot hela bostadsrättsmarknaden, och då hamnar vi på en nivå av ungefär 5 000 bostäder. Ja, det är en halvering, men vi ska blicka lite tillbaka, vilket jag får göra eftersom ni har denna typ av retorik. Det är samma nivå som 2018. Ni hamnade också på 5 000 bostäder 2018 när det gäller påbörjade bostäder. Nu kommer vi också att hamna på 5 000 påbörjade bostäder, enligt prognosen.

Det handlar om att vi måste försöka jobba gentemot regeringen för att få bort det extra amorteringskravet, som omöjliggör för bland annat unga att kunna få en bostadsrätt som sin första bostad. Så vi har att göra, men som sagt klarar vi målen när det gäller markanvisade respektive planlagda bostäder.

Anförande nr 52

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det börjar bli en vana för finansborgarrådet att skylla sina misslyckanden på någon annan. Nu var det tydligen amorteringskravet. Det är sant att det finns ett amorteringskrav som var väl känt när ni satte upp målen, Anna, för ett halvår sedan, i november. Det enda som egentligen har förändrats är den förda

politiken i Stockholms stad: stopp för planer för 5 000 nya bostäder, sparkrav på exploateringskontoret och på stadsbyggnadskontoret och fokus på utförsäljningar i stället för på nyproduktion.

Jag noterar att ni i kommunstyrelsen i tertiärrapporten bedömer att målet att staden ska arbeta samordnat för ett hållbart samhällsbyggande och en hög bostadsbyggnadstakt på kort och lång sikt är helt uppfyllt. Finansborgarrådet är alltså nöjd med att målet sänkts till 5 000 bostäder.

Anförande nr 53

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Om man ska vara lite självkritisk kan man säga att det kanske var för högt att sätta 10 000 på påbörjade bostäder, eftersom det var 5 000 påbörjade bostäder förra året, utifrån hur marknadsläget ser ut och med amorteringskraven. Det kanske är en mer rimlig nivå, om jag ska vara helt ärlig.

Däremot, när det gäller markanvisade och också i planprocess, tycker jag att det är fantastiskt att vi ser ut att kunna uppnå 10 000 bostäder. Det är också så att det finns 19 000 bostäder klara i lagakraftvunna detaljplaner, som bara är på väg att kunna förverkligas om det är så att marknaden kanske förändras. Om regeringen kan tänka sig till en bättre bostadspolitik och ta bort det extra amorteringskravet kan de 19 000 bostäderna komma till förverkligande. Vi får se.

Men som sagt: Jag tycker att vi håller samma nivå som förra året, och det kan ju inte Emilia vara så missnöjd med, eller hur?

Anförande nr 54

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det verkar tydligt att finansborgarrådet inte vill svara på hur byggtakten ska kunna öka, utan finansborgarrådet vill gärna skylla på oss, på regeringen, på marknaden och på alla möjliga andra i stället för att ta ansvar för sin verksamhet. Det är synd. Det behövs en politik som gör att bostadsbyggandet håller en hög takt. Jag håller med om att detta inte alltid är lätt, men svaret är helt klart inte att skylla ifrån sig, att spara på de kontor som står för planeringen och att stoppa 5 000 nya planer, men det där vi är nu.

Jag önskar att vi hade kunnat vara överens i denna sal om att vi inte ska stoppa nya bostäder eller planer på bostäder, och jag önskar framför allt att Stockholm hade haft ett finansborgarråd som var mer fokuserad på att bygga nya bostäder än på att sälja dem vi redan har.

Anförande nr 55

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Men då har Emilia lyssnat dåligt. Vad har jag precis sagt? För markanvisade och de i plan uppnår vi målet, det vill säga: Vad gör vi nu för att kunna få fram fler bostäder? Vi gör vårt jobb.

Däremot är det lite svårt att kunna styra marknaden och utbudet när människor knappt har möjlighet att köpa en bostad nu med det extra amorteringskravet. För att köpa en

etta i dag som ung måste man ha 40 000 i månadslön och en halv miljon på banken – det är helt orimligt. Det är ju detta som har gett effekt i Stockholm, framför allt. Du kan skaka på huvudet, Emilia, men det är 5 000 bostäder. Ni lyckades med påbörjade, och vi kommer att uppnå 5 000 påbörjade. Vi kommer som sagt att uppnå målen när det handlar om bostäder som är på väg fram.

Vi gör vårt jobb. Vi lyckas med målen i staden. Däremot är det svårt att styra regeringens politik, men det kan ju du göra, Emilia. Om du tycker att det är ett problem kan du väl, snälla, prata med regeringen och med din statsminister och finansminister om att ändra detta! Då kommer vi att få fart på bostadsbyggandet i Stockholm.

Fråga nr 6. Hur ska Stockholm kunna vara en evenemangstad i världsklass?

Anförande nr 56

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! I budgeten står att stadens evenemang ska bli en angelägenhet för fler genom att man bland annat ska verka för civilsamhällets delaktighet samt att staden ska underlätta för närvarande av kultur i det offentliga rummet med fokus på ytterstaden. Stockholm ska vara en kulturstad i världsklass.

Om vi ska ta denna ställning som den mest intressanta staden i till exempel Skandinavien är detta målsättningar som jag definitivt tror är centrala. Men nu händer många saker slag i slag som allvarligt hotar denna bild. Den sista maj kommer den populära queerbaren Bitter Pills, som ligger vid Hornstull, att stänga. Snotty på Skånegatan har stängt. Kägelbanan ska stänga. Kapsylen på Tjärhovsgatan är hotad, allt på grund av grannarnas klagomål på ljud och aktivitet. Melodybox och Debaser stänger på grund av stadens utbyggnad och ombyggnad.

Vi måste växa, vi måste reovera, men staden behöver mer än någonsin en strategi för en levande kulturstad. Borde vi inte sätta oss ned och titta på detta tillsammans?

Anförande nr 57

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Fru ordförande! Nu kommer du att bli överraskad, Torun – ja, det borde vi. Eller hur! Vi har också följt denna utveckling, och vi vill ha en levande och attraktiv stad. Det vet jag att ni också vill.

Problemet är ibland lagstiftning, enskilda grannar som kanske tycker att det stör och den avvägning som vi hela tiden måste göra mellan restaurang- och klubbiv och att man ska kunna bo i staden och inte störas alltför sent på natten. Men man måste kunna klara vissa ljudnivåer i vår stad. Det finns fantastiska lugnare miljöer i hela regionen, om det är så att man bara vill ha tystnad och fågelkvitter. I stadens centrala delar ska det vara lite mer puls, restaurangliv och kulturliv.

Men avvägningen är inte alltid enkel, och vi har lagstiftning att förhålla oss till. Jag vet att Jan Jönsson och vårt kulturborgarråd Jonas Naddebo har träffat företrädare för Natrådet, restauranglivet och så vidare för att tala om dessa frågor. Dennis Wedin är

också aktiv och har samtal Debaser och andra. Det pågår hela tiden en dialog om hur vi ska kunna navigera i detta för att möjliggöra en levande stad med mer kultur.

Det kan handla om investeringar i fönster och annat så att det blir tystare miljöer där man upplever att det kommer in ljud som är störande. Vi gör vad vi kan. Det är många äldre fastigheter, och det är klart att vi får titta på ljuddämpande investeringar, som sagt, kanske tillsammans med fastighetsägare. Detta är viktigt, och vi försöker göra vad vi kan för att komma framåt i denna fråga.

Anförande nr 58

T o r u n B o u c h e r (V): Det är inget nytt att stadens nuvarande utveckling tränger ut kulturverksamheter, både sådana som kan ses som störande och sådana som inte har råd med jättehöga hyror. Ibland är det både och, som när Boulevardteatern på Götgatan stängdes för något år sedan på grund av en bostadsrättsförening som dels höjde hyran, dels tyckte att det var lugnare med den cykelaffär som ligger där nu.

Just nu händer det ganska mycket i tät följd, så därför vädjar jag om detta. Vi måste ta tag i det här. Vi vill inte ha en sovstad, utan vi vill ha en levande stad.

Jag vill också prata om Mosquito i Rålambshovsparken. Jag vill påpeka att det inte är en enig nämnd som har fattat ett beslut. Den har inte fattat något beslut, utan den blev informerad i torsdags om läget. Jag tror att det är en nämnd som förstår svårigheten för stadsdelsförvaltningen att ordna detta, men detta är inte ett beslut. De har inte varit med i en detaljplanering av detta, och det är viktigt att komma ihåg. Stadsdelsförvaltningen har tidigare tagit kontakt med kulturförvaltningen men fått ett nekande svar. Så vi behöver titta på detta. Jag lägger en fram skrivelse om detta i morgon i kulturnämnden.

Anförande nr 59

B o r g a r r å d e t K ö n i g J e r l m y r (M): Jag hade fått information om att nämnden var informerad om detta och att man hade tagit upp frågan och att man också hade haft en lång dialog med Mosquitoarrangörerna. Men nog om detta och mer om vad vi kan göra framåt för att möjliggöra en levande stad.

Jag tror att vi kan jobba ännu mer med att få in kultur när vi bygger nya stadsdelar, som nu i Slakten, där detta är tydligt uttryckt. Jag tror att vi kan göra mer i områden som Värtan och andra, som står lite på vänt. Det kommer att komma en stadsutveckling, men vi är inte där just nu. Då blir det lätt ödsligt. Man kan få in klubbar, och man kan få in kulturverksamhet. Det borde vara billigare att hyra, och det finns stora möjligheter att få rätt häftiga industrilokaler och att kunna nyttja dessa.

Vi kan tänka mer smart så att vi använder de lokaler vi har men hela tiden också tänka in kultur och annat när vi bygger nya stadsdelar. Detta ska in från början i dialog med kulturutövare. Det tror jag på.

Anförande nr 60

T o r u n B o u c h e r (V): Jag tänker återgå till Mosquito i alla fall. Detta beror på att jag satt i stadsdelsnämnden när nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken startade.

År 2006 hade förvaltningen bokat Rålambshovsparken men inte Smedsudden för nationaldagsfirandet. I stället bokade olika nazistiska rörelser gemensamt Smedsudden för ett eget firande, som inleddes med något som de kallade för folkets marsch, tvärs genom nationaldagsfirandet i Rålambshovsparken. Året efter, när Annas kollega Regina Kevius var ordförande, beslutade vi att boka även Smedsudden för att undvika detta.

Vi hade även en diskussion då om att skapa ett inkluderande nationaldagsfirande för alla i Rålambshovsparken och på Smedsudden. Det är fantastiskt att denna blocköverskridande diskussion har blivit en sådan veritabel succé. Jag tycker att det är en fjäder i hatten för en politik där de flesta av oss här i fullmäktige är överens. Jag vill verkligen. Detta borde vi komma överens om. Vi borde kunna rädda detta evenemang, i synnerhet med tanke på hur det hela startade.

Anförande nr 61

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Jag hör vad du säger, Torun, och som sagt hoppas jag att du hör vad jag säger. Vi försöker ta denna diskussion och se vad vi kan göra. Den 6 juni är snart här, men till nästa år kanske vi kan titta på vad vi kan göra om det kommer in en ansökan om arrangemang till kulturförvaltningen.

Fråga nr 7. Kommer den nya majoriteten att satsa mer kommunikationsresurser på sociala medier?

Anförande nr 62

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Många kommuner runt om i Sverige satsar mer på sociala medier för att kommunicera med medborgarna. Jag tänkte fråga finansborgarrådet, nu när vi har en ny majoritet här i Stockholm: Hur har man tänkt kring detta? Är planen att man ska satsa mer resurser på sociala medier för att kommunicera med kommuninvånarna?

Anförande nr 63

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande! Tack för frågan!

Detta är egentligen ett område som jag med varm hand överlämnar till vår kommunikationschef och stadens förträffliga kommunikationsavdelning, som kan göra den typen av prioriteringar och förhålla sig till den budget som de får utifrån givna ramar.

Vi ska självklart kommunicera på ett modernt sätt i sociala medier, där människor befinner sig. Det är inte så att vi ska trycka material och tro att det är framtidens kommunikation, utan vi behöver snarare befinna oss där stockholmarna befinner sig.

Om det är på digitala plattformar ska vi finnas där för att vara tillgängliga och hela tiden skapa interaktivitet med våra medborgare, något som vi eftersträvar och vill ha. Då behövs appen Tyck till och den typen av digitala verktyg, men också sociala medier.

Kort: Ja, vi kommer säkert att fortsätta att finnas i stor utsträckning på sociala medier i vår kommunikation.

Anförande nr 64

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tackar för svaret.

Vi kan ju inte bortse från, Anna, att det är du som har det yttersta ansvaret, även om du med varm hand lämnar över till kommunikationsavdelningen. Jag är helt övertygad om att de gör ett bra jobb, men de följer ju dina riktlinjer.

Det jag också tänkte fråga är helt enkelt: Hur är det i dag? Har ni några planer på att bredda verksamheten? Finns det fler kommunikativa frågor man skulle kunna få ut till stockholmarna för att visa på ännu mer transparens i verksamheten?

Anförande nr 65

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det här blir en intressant frågestund.

Det finns många områden man kan utveckla. Jag tänker samrådsförfarande, och man kan jobba med digitala översiktsplaner, digitala bygglov och digitala samråd. Utvecklingen går snabbt nu, men vi måste försöka hänga med i den. Det är allt från AI till öppna data och att kunna ge de feedbackloopar som man talar om, det vill säga återkoppling till medborgarna om vad som händer, för att skapa engagemang och så att de ser resultat av våra beslut. Detta tror jag är oerhört viktigt, liksom transparens – att vi är öppna med vad vi gör. Jag är väldigt stolt över våra öppna data som vi tillhandahåller i Stockholm.

Jag är inte riktigt säker på vad du är ute efter, Martin, men du kanske kan återkomma i din sista fråga om vad ni undrar över.

Anförande nr 66

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Bakgrunden till min fråga, Anna, är att vi – och många andra partier också, tror jag – får höra att medborgarna ibland tycker att det kan vara svårt att få svar på frågor och att hitta information på stadens webbplatser. Det är därför jag ställer frågan om man har planer på att så att säga bredda informationen och möjligheterna för medborgarna att kunna få svar på sina frågor.

Jag skulle vilja påstå att det har varit en del brister under den föregående majoriteten, och därför undrar jag om ni också har sett dessa brister och är beredda att se över verksamheten och förbättra kommunikationen med stockholmarna.

Anförande nr 67

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det är vi. Vi vill förbättra dialogen och interaktiviteten med våra medborgare, ständigt. Det som det talas mycket om nu internationellt är hur man kan gå från att vara medborgare till medskapare. Då ska man ju känna sig delaktig i beslut. Man ska känna sig informerad och känna att ens åsikter når fram och att man får återkoppling om man tar sig tid att höra av sig.

Detta är säkert inte alltid lätt, men det är eftersträvansvärt och något som vi kommer att fortsätta jobba med. Digital teknik möjliggör att denna typ av dialog underlättas.

Fråga nr 8. Våldsutsatta kvinnors behov av bostäder

Anförande nr 68

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Under den förra mandatperioden inleddes ett arbete med att konvertera försöksträningslägenheter till genomgångsbostäder. De skulle rikta sig mot barnfamiljer och osäkra boendeförhållanden, där våldsutsatta kvinnor och barn är en stor grupp.

Behovet är stort, och jag är glad att ni tänker fortsätta med detta, Jan. Min fråga handlar om att detta inte har märkts särskilt mycket ute i stadsdelarna. Jag tänkte höra med dig om dessa bostäder – hur processen går till och hur de fördelas. Som jag förstod det på förra socialnämnden, när jag lyfte upp frågan till förvaltningen, ligger uppdraget på SHIS. Jag förstår också att SHIS överväger att dra in delar av dessa bostäder därför att de inte används i tillräckligt hög grad.

Hur går detta ihop, och hur vill du verka för att stadsdelarna i högre grad ska använda sig av de bostäder som finns?

Anförande nr 69

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Fru ordförande! Tack för denna viktiga fråga!

De 100 lägenheterna för barnfamiljer var något som beslutades av föregående fullmäktige och som vi nu fullföljer. Man hann bara bygga ut ungefär 60 av dem. Det ska dock för tydlighetens skull sägas att det egentligen inte är jag som är ansvarigt borgarråd just för dem, utan det faller på bostadsborgarrådet att jobba med vidare med denna fråga. Men den kommer i alla fall att fullföljas.

Vad gäller utnyttjandet av våra övriga lägenheter är det något som jag själv har uppmärksammat när jag har träffat stadsdelsdirektörer och även avdelningschefer inom socialtjänsten. Vi tagit upp frågan, och jag har betonat hur viktigt det är att vi verkligen utnyttjar stadens resurser fullt ut. Vad jag har förstått handlar det till viss del om att man har haft ärenden där man har bedömt att det inte varit lämpligt att ha dessa personer placerade i Stockholm stad, utan de behöver bli placerade mycket längre härifrån av säkerhetsskäl.

Inför kommande budget hoppas jag kunna få in en tydligare skrivning om hur viktigt det är att våra stadsdelar faktiskt utnyttjar de resurser vi har. Detta gäller inte bara försöks- och träningslägenheterna, utan det handlar också om Kriscentrum för kvinnor och barn, Kruton och liknande verksamheter.

Anförande nr 70

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Du kommer in på det jag ville fråga dig om, Jan Jönsson, att SHIS-lägenheterna alltså ligger i samma SHIS-fastighet i samma stadsdel, vilket ju hindrar närliggande stadsdelar från att använda dem. Även om man är våldsutsatt kan man ganska ofta ändå bo kanske på andra sidan staden men inte i sin egen eller närliggande stadsdel. Det är lite synd att man inte har planerat på ett annat sätt. Jag undrar om du kommer att se till att man sprider genomgångsbostäderna över staden.

Även om detta såklart är en bostadsfråga och Dennis Wedin också har ett ansvar för den är det ju du som är socialborgarråd. Socialtjänstens användning måste stå i fokus i och med att man nu, tvärtemot behoven, funderar på att dra in vissa av lägenheterna bara för att stadsdelarna inte har använt dem. Det kan handla om flera saker såsom kostnader och kunskap men också om placering, kanske inte utanför Stockholms stad utan bara i en annan del av Stockholms stad.

Anförande nr 71

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ja, jag instämmer i att det förstås vore klokt om lägenheterna placeras utspritt.

Jag är heller inte föredragande borgarråd för SHIS. Även om alla pengar slussas via socialnämnden är det inte lagt under mig, så att jag hoppas att den som känner sig berörd tar till sig dessa synpunkter. Jag kan förstås driva via socialförvaltningen att man behöver tänka till kring detta, men jag tror att vi behöver tänka till över huvud taget om hur dessa verksamheter placeras. Jag vet att vi bland annat ska planera för att flytta till exempel Kruton till en bättre placering.

Anförande nr 72

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag tänker att detta är en fråga som blir alltmer akut. I dagarna har ombildningsprocesser påbörjats i ganska många områden i ytterstaden, och detta innebär att vi nu riskerar att få ännu färre hyresrätter. Vi vet att det kommer att försvåra möjligheten för flytt för våldsutsatta kvinnor som till exempel behöver byta sin bostad eller komma in på arbetsmarknaden för att få möjlighet att leva ett liv fritt från våld.

Majoriteten har faktiskt lovat att göra det lättare för våldsutsatta att få ett nytt boende, men nu för ni en politik som ser ut att gå i helt motsatt riktning. Hur kommer du att agera för att få stopp på denna utveckling, Jan? Det är viktigt att du tar ett ansvar här. Även om jag förstår att du inte är bostadsborgarråd har du ansvar för socialtjänsten, som placerar och betalar. Om socialtjänsten nu inte nyttjar de resurser som staden har

vad gäller detta hoppas jag att du kommer ta tag i det och underlätta för socialtjänsten att göra det.

Anförande nr 73

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Att lägenheterna inte utnyttjas till 100 procent är i och för sig kanske inte en fråga om bristande skydd för berörda kvinnor och familjer utan en ekonomisk fråga. De får ju likväl sitt skydd tillgodosett. Det är bara det att vi då köper platser på annat håll. Detta är inte särskilt klokt om vi nu har egna resurser. Det är mer ur den aspekten som det är viktigt att vi utnyttjar det vi har.

Men jag tar med mig alla dessa synpunkter, och jag tror att det finns andra här i lokalen som är föredragande borgarråd på dessa områden som också lyssnar med stora öron.

§ 17 Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat

Anförande nr 74

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! I fredags var det global skolstrejk för klimatet. Som de flesta av er säkert lade märke till demonstrerade tusentals ungdomar som skippade skolan för att visa oss vuxna att de vill att vi ska prioritera klimatfrågan högre än allt annat. Jag håller såklart med, för klimatet är just nu den allra viktigaste frågan. Vi vuxna, och alla som har makt, måste göra allt vi kan för att minska vår klimatpåverkan. Det är vår skyldighet, och här måste vi jobba med varenda pusselbit som finns – stor eller liten.

Därför är jag glad att vi i dag kan besluta om en övergripande matstrategi för alla våra verksamheter inom Stockholms stad. Maten som vi äter har stor påverkan på vår livskvalitet, på vår hälsa, på klimat och på miljö. Det gäller när vi väljer vad som ska serveras men även när vi köper in mat och när vi lagar maten. Det gäller också att vi ser till att maten som vi lagar faktiskt äts upp.

Nu ser vi till att matens påverkan på klimatet och mängden matsvinn ska styras upp med målet att vår belastning på jordens resurser ska minska. Då ska man vara medveten om att i Stockholms stad serveras varje dag ungefär 88 000 portioner mat. År 2017 spenderade staden 612 miljoner kronor på mat. Vi har alltså en otroligt stor potential att skapa förändring både vad gäller hälsa, livskvalitet, miljö och klimat.

Det finns många olika goda exempel i Stockholm på kockar som har jobbat med det här under många år. De lagar mer klimatsmart mat, god mat och rolig mat för barnen som går i skolan. Men det är många frågor som ska tas i beaktande, och nu vill vi att de goda exemplen sprider sig över hela staden så att alla som äter stadens mat ska få den här goda, nyttiga och klimatsmarta maten.

Nu sätter vi en ny riktning för stadens arbete med mat och måltider. Strategin har blivit mer tydlig med att stadens arbete med minskad antibiotikaanvändning och bättre djurskydd ska utvecklas. Stadens upphandlingar ska ställa krav på djurskydd och restriktiv antibiotikabehandling i livsmedelsproduktion motsvarande svensk nivå. Maten som serveras ska enligt strategin vara god. Den ska vara lagad med omsorg, det ska finnas ett stort utbud och det ska alltid serveras minst en vegetarisk huvudrätt. Maten ska såklart vara näringsriktig. Vi ska göra bra livsmedelsval, vi ska servera näringsriktig mat som bidrar till att främja hälsosamma matvanor och vi ska alltid följa näringsrekommendationerna. Maten ska vara hållbar. De måltider som staden serverar ska bidra till att minska utsläppen av växthusgaser och minimera matsvinnet. Maten ska vara integrerad. Maten och måltiden ska vara en naturlig del av elevers skoldag eller vårdtagarens omsorg. Maten ska vara trivsamt; vi vill ha en trivsamt måltidsmiljö. Här kan man diskutera till exempel om man får ett ökat matsvinn om barn inte hinner ta om mat eller inte hinner äta upp maten. Det handlar alltså både om hur vi presenterar maten – hur dukningen är – och om att det finns tillräckligt mycket tid för att äta.

Slutligen har vi någonting som miljö- och hälsoskydds nämnden, som jag sitter i, jobbar mycket med. Det handlar om att maten ska vara säker. Stadens alla verksamheter ska

arbeta med en hög livsmedelssäkerhet och servera säker mat, som till exempel inte innehåller allergener till allergiker.

Jag är väldigt nöjd med att vi kan fatta beslut om denna matstrategi i dag. Det här är ett arbete som påbörjades under förra mandatperioden. Matstrategin är efterlängtd av stadens olika verksamheter och stadens medarbetare. Jag vill att det ska vara tydligt att Stockholm nu som stad tar nya steg för att nå våra klimatmål, för vi har inte tid att vänta med detta.

Med allt detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag och till det tilläggsyrkande från majoriteten som gäller en ändring som vi gjorde efter remissrundan och som tyvärr har fallit bort inför beredning i borgarrådsberedning och kommunstyrelse inför dagens kommunfullmäktigesammanträde.

Anförande nr 75

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är också glad för att matstrategin kommer upp för beslut här i kommunfullmäktige. Denna matstrategi utarbetades framför allt under förra mandatperioden med den rödgrönrosa ledningen, inte minst av vårt dåvarande finansborgarråd Karin Wanngård. Jag är också glad att den nya majoriteten har lyssnat på vårt insisterande om att det ska vara minst en vegetarisk rätt som serveras, men jag noterar också att Miljöpartiet verkar stå ganska ensamma i debatten från den nya majoriteten.

Eftersom det ändå tog ett halvår innan matstrategin kom upp för behandling trodde vi nog att man skulle ha kommit lite längre och att vi skulle ha fått se tydligare exempel på vilka mått och indikatorer som ska finnas för att se till att det inte bara blir information utan att det verkligen blir verkstad, som Katarina Luhr sa i en tidigare debatt i dag. Vi menar att det nu är brådskande att vi kommer fram till mått som gör att vi verkligen kan se att vi minskar vår klimatpåverkan och att detta inte bara blir en fin produkt, som det är just nu.

Oavsett partifärg talar vi ofta om att Stockholms stad ligger i framkant när det kommer till klimatarbetet. Det är på många sätt sant. Men just när det kommer till de konsumtionsbaserade utsläppen stämmer inte detta lika bra, och här är livsmedel en viktig del i att minska vår klimatpåverkan. Där kan vi som offentlig upphandlare gå före och visa att vi både kan minska våra utsläpp och kan påverka både producenter, transporter och konsumtion för att ännu fler ska minska sina utsläpp.

Det är angeläget att det kommer en matstrategi på plats. Det är helt nödvändigt att den följs upp av indikatorer och mått som gör att vi steg för steg kan minska vår klimatpåverkan. Vi hoppas på det nätverk som det skrivs om när det gäller att strategin kan utvecklas till att bli en permanent stödfunktion. Det efterfrågas av många kockar ute i våra verksamheter. De vill ha detta stöd i arbetet när det gäller både vad som ska serveras och i diskussionen med de föräldrar som ibland kan vara lite nyare i mötet med den vegetariska kosten. Det är viktigt för kockarna att ha detta stöd i diskussionerna.

Det här är bra, och det är viktigt. Jag hoppas verkligen att mått och indikatorer kommer på plats snart, så att matstrategin blir ett vasst verktyg i vårt arbete och inte bara en snygg pappersprodukt.

Anförande nr 76

M a d s L u n d g a r d (SD): Fru ordförande! Det är klart att barnen ska ha bra mat. Det är klart att alla våra verksamheter ska ha bra mat. Man behöver näring, och man behöver de proteiner som finns i kött. Det är klart att vi också ska ta hänsyn till miljön på det sätt att närproducerat och mat från svenska bönder är viktigt. Jag håller med om att klimatet är en stor fråga för våra generationer och för generationerna efter oss. Därför behöver vi kärnkraft och bra energi som räddar klimatet.

När man läser matstrategin inför detta möte känner man igen den – inte bara för att den är en relansering av samma strategi från 2018, utan man känner igen den därför att om man lägger den bredvid Miljöpartiets partiprogram är det väldigt likt. Jag måste därför passa på att gratulera Miljöpartiet. Ni har verkligen fått med många saker här. Jag känner igen detta när jag ser det, precis som när jag ser Miljöpartiets partiprogram. Det är mycket text lagrad på varandra och mycket floskler. Det är också ganska många ovetenskapliga påståenden som man kryddar det hela med, som att ekologisk mat är bättre för miljön än icke-ekologisk mat. Det stämmer inte.

Nu vänder jag mig till Moderaterna och Kristdemokraterna, för det kan vara ganska bra att ni får lite information om vad det är ni tänker rösta för här. Strategin är också kryddad med en dos ovetenskaplig folkfostran. Matstrategin ska få invånarna att inse matens betydelse för klimatet. Jag känner igen det här från genusteori och annat som det pysslas med i Stockholms stads förskolor. Det är lite av Dr Jekyll och Mr Hyde. Den ena parten säger att Stockholms stad år 2025 ska bli den mest företagsvänliga staden – det kanske är den här sidan av salen. Den andra parten innehåller en massa byråkrati som ställer krav på ekologisk mat eller på att vissa långtidsarbetslösa ska ingå i projekt och så vidare. Det håller inte ihop.

Avslag!

Anförande nr 77

Borgarrådet L u h r (MP): Det fanns några felaktigheter i det som du lyfte, så jag tänkte bara göra några rättelser. Jag vet inte riktigt hur kärnkraften kom in i livsmedelsstrategin, men du pratade också om att man måste få i sig protein från kött. Det stämmer faktiskt inte. Man behöver få i sig protein. Det är viktigt, och det står också i livsmedelsstrategin. Men man kan välja om man vill ha protein från växter eller protein från djur. Det finns till exempel skolor som har valt att över huvud taget inte servera kött. Då kräver vi i strategin att det ska vara fullvärdiga måltider.

Du lyfte också att ekologisk mat inte är bättre för miljön. Det stämmer inte heller, för vi vet att vi har en stor utrotning nu av pollenatörer och insekter. De dör till stor del för att vi använder bekämpningsmedel på våra åkrar som ska utrota insekter, som annars äter upp det som finns på våra åkrar.

Anförande nr 78

M a d s L u n d g a a r d (SD): Den första punkten, gällande protein, är ganska intressant. Jag tackar för att du bidrar till densamma. Vi kan läsa i en tidning om ett barn som socialtjänsten var tvungen att omhänderta för att föräldrarna bara hade gett barnet vegetarisk mat. Jag menar att man ska vara försiktig när vi från politiskt håll börjar detaljstyra vad barnen ska äta i skolan.

När det gäller den andra punkten, om att ekologisk man inte är bra för miljön, menar jag att det beror på att det krävs så mycket större ytor för att få samma matproduktion. Och vi har ju bara en planet.

Anförande nr 79

S a l a r R a s h i d (S): Fru ordförande! Framtidens folkhälsa måste bli mer jämlik i vår stad. 6 400 dödsfall per år, eller 14 procent av alla dödsfall, hade kunnat förhindras eller senareläggas genom bra matvanor. Ojämligheten syns i munnen redan vid tidig ålder hos våra barn. Den syns i tillgång till fysisk aktivitet, i skolresultaten, i ohälsotalen och i dag även i våra barns matvanor. Bland treåringar är håll i tänderna 13 gånger mer vanliga i stadsdelar som är värst utsatta jämfört med dem med den lägsta andelen.

Vi socialdemokrater välkomnar därför att uppdragen gällande matstrategin inte bara innehåller målen om minskad miljö- och klimatpåverkan utan även förslag om bättre folkhälsa. Måltiderna ska självklart vara goda, varierade och näringsriktiga, och de ska innehålla hög kvalitet. De ska också vara likvärdiga, och det ska vara ett mer jämlikt måltidsutbud. Hälsans mest uppenbara mått är medellivslängd. Livslängden kan variera flera år mellan olika tunnelbanestationer och vara många år längre beroende på var man bor. I innerstaden, där arbetslösheten är låg och inkomsterna höga, ligger medellivslängden i topp. Men när tåget rullar söderut, nordväst till den andra sidan eller tvärs över centrala Stockholm minskar medellivslängden från station till station. Klasskillnaderna uppenbarar sig i både sämre hälsa och hälsofrämjande levnadsvanor.

Detta säger hur viktigt det är att en klimatomställning inte bara får bli en moralisk livsstilsfråga. Staden måste driva på för mer rättvisa och gröna reformer som kommer fler till del. Därför måste vår klimatpåverkan och våra klimatavtryck gå från en moralisk kulturell diskussion om vad som är rätt och fel, precis som vi hörde från bänken bakom mig, till att integreras och bli en del av vårt välfärdssamhälle. Jag tycker inte att någon förälder i vår stad ska behöva känna otillräckligheten i att inte kunna ge sina barn tillagad, näringsriktig och nyttig mat.

Därför vill jag bifalla Socialdemokraternas förslag i kommunstyrelsen.

Anförande nr 80

M a r i a J a n s s o n (FI): Det är fantastiskt bra att vi har fått den här livsmedelsstrategin. Det är jätteroligt att staden och vi tar ansvar som konsumenter. Jag vill passa på att bifalla de invändningar som den rödrosa oppositionen har gjort.

Strategin tar ett helhetsgrepp på mat och klimat, och det är välutvecklade resonemang som rör klimatfrågan. Tyvärr saknas helt en jämställdhetsanalys, trots att få saker i samhället är så kopplade till kön som mat.

För det första är det kvinnor som lagar vardagsmaten, och det är kvinnor som sköter omsorgen kring måltiderna. På de här kvinnorna läggs ett stort ansvar i rapporten eftersom de yrkesgrupper som ska göra matstrategin till verklighet är kvinnodominerade. De är samtidigt bland de allra lägst avlönade. Det handlar om vårdbiträden, barnskötare och matsalspersonal. I vår budget avsatte vi pengar för att höja löner för just denna typ av lågavlönade kvinnogrupper.

För det andra tar kvinnor ofta till sig råd kring maten på ett annat sätt än män. Forskningen visar till exempel att kvinnor som mödrar ofta känner sig otillräckliga och känner stor skuld i relation till sina barn för att de ger dem fel mat. Några motsvarande skuld känslor finns inte hos pappor. Policyn saknar helt en diskussion om hur man kan göra för att inte också klimatångesten nu ska läggas på kvinnor och mödrar och bidra till att de får en ökad psykisk ohälsa.

För det tredje svälter sig ofta kvinnor själva, och det finns till exempel många ätstörningar. Också där är kvinnor överrepresenterade. Det är inte heller någonting som tas upp i rapporten.

Jag skulle vilja säga att detta är en otroligt viktig reform att göra, men vi måste också se vilka konsekvenser det här kan få och hur dessa konsekvenser drabbar kvinnor och män olika – precis som de också kommer att drabba olika beroende på utbildning och inkomst. Det är något som nämns i rapporten men som inte vidare diskuteras.

Anförande nr 81

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Det var väldigt politiska och intressanta inlägg här från flera håll, måste jag säga. Man lyfter allt från kärnkraft till genusstudier när det gäller strategin!

Jag hade mest tänkt säga att jag tycker att det är bra att strategin nu kommer fram. Det har varit många kockar inblandade i denna soppa från två mandatperioder, men det blev ju i alla fall en ganska god soppa. Problemet med sådana här strategier, som ofta är bra, är att de lätt blir lite vaga när det gäller själva tillämpningen. Målet är ju ändå förändring – att vi ska få ut den bra maten till alla och att vi ska få en bättre djurhållning och mindre klimatpåverkan genom våra upphandlingar. Därför är det viktigt att vi går vidare med att ställa krav på implementering. Vi reserverade oss i kommunstyrelsen till förmån för att det ska komma kvantifierbara mål och indikatorer och att vi behöver en tydligare styrning av hur policyn kommer ut i staden genom att inrätta en kostenhet.

Jag vill yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 82

Å s a O d i n E k m a n (S): Fru ordförande! Jag satt inte i kommunfullmäktige när arbetet med strategin påbörjades, men jag är förstas stolt över att tillhöra ett av de

partier som drev på för att den skulle tas fram. Tyvärr får inte vi vara med och sitta i den majoritet som lägger fram det färdiga förslaget, och det beror som bekant på att Miljöpartiet valde att bilda majoritet med de borgerliga partierna. Detta motiverade de med att de fick mer långtgående löften om miljö- och klimatvänlig politik. Och vad vet jag? Jag hade inte förmånen att sitta med och förhandla om styret i höstas, så för mig är detta lite mer av en empirisk fråga allt eftersom mandatperioden löper på.

Med detta vill jag återvända till den konkreta frågan om matstrategin. Det är väldigt mycket som är väldigt bra i strategin, och jag tycker att det är viktigt att beslutet fattas. Jag tycker att det är bra att vi som politiker använder de verktyg vi har för att främja en mer hållbar konsumtion, och det offentliga har en viktig roll i detta. Men när jag jämför förslaget med den reservation som har lagts fram tycker jag att det står klart att det faktiskt är vi, på den här sidan, som ligger steget före när det gäller hur progressiv strategin är ur miljö- och klimatperspektiv. Vi lägger fram inte mindre än fem stycken konkreta punkter för hur strategin skulle kunna förbättras och skärpas. Det gäller till exempel det som har nämnts av några av de föregående talarna om kvantifierbara mål, delmål och indikatorer. På det sättet kan vi följa upp strategin så att den inte bara blir en hyllvärmare.

Jag noterar att majoriteten inför dagens fullmäktige har lagt in ett tilläggsyrkande som motsvarar en av de punkter som vi har lagt fram och som enligt majoriteten föll bort under beredningen. Jag har ett tips till Miljöpartiet, som tyvärr verkar vara det enda parti i majoriteten som är engagerat i frågan. Till att börja med: Läs våra förslag till beslut! Då kanske vi kan undvika fler misstag i enskilda beslutspunkter när frågor bereds. Kanske vi då dessutom kan skingra missuppfattningar om att det är med de borgerliga partierna som ni kan få den mest progressiva miljö- och klimatpolitiken. Tvärtom – den kan ni få med oss på den här sidan! Men vi har en lång mandatperiod framför oss, och ni är välkomna tillbaka till oss.

Anförande nr 83

Borgarrådet L u h r (MP): Det är lite blandad kompott här, men jag vill gärna understryka att det som många har lyft fram här om kvantifierbara och mätbara mål är någonting som vi såklart måste ha. Det är någonting som måste in, och det står också i ärendet att det är något som vi ska jobba in i ärendet. Det är jätte viktigt.

Det gällde till exempel också att ni har skarpare förslag från er sida. Men man kan undra lite grann eftersom själva grundförslaget kommer från en rödgrönrosa majoritet, och vi har också gått igenom och tagit hänsyn till de reservationer och synpunkter som har kommit in under remissrundan. Det finns flera saker där som ni tar upp nu och som aldrig kom in under någon remissrunda. Jag tycker att det är lite intressant att ni lyfter saker som ingen har sagt någonting om tidigare och som nu kommer in i en reservation lite sent. Det kanske man kunde ha jobbat med lite tidigare.

Anförande nr 84

Å s a O d i n E k m a n (S): Jättebra att ni kommer att jobba med delmål, uppföljningar och allt det där! Alldeles uppenbart krävs det en aktiv och livskraftig

opposition för att uppmärksamma alla dessa punkter, till exempel det som kom med som en skärpning i det förslag vi lade fram. Vi kommer att följa detta med stort intresse.

Anförande nr 85

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Den grönblå majoriteten har höga ambitioner vad gäller stadens klimat- och miljöarbete. Maten är, som miljöborgarrådet har tagit upp, en viktig del i arbetet. Jag är jättestolt över den här strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat. Som har tagits upp förut är det 88 000 portioner mat varje dag som serveras i den här staden. Det är alltså väldigt mycket mat!

Jag är ofta ute och besöker verksamheterna i vår stad, och då är jag mest ute på Södermalm eftersom jag är ordförande i stadsdelsnämnden där. Jag ser då att vi har många fantastiska kockar i vår stad. Det är något som jag gärna skulle vilja se mer av framöver. Vi har haft en trend på Söder, och kanske även i andra stadsdelar, där all mat inom den kommunala förskolan lagas av egna kockar. Vi satsar nu också mer på det inom äldreomsorgen. Vi har så himla bra kockar! Strategier i all ära – det är jätteviktigt, och det är viktigt att sätta en nivå som gäller för hela staden. Men vi måste också ge utrymme för våra kockar att skapa just den goda, hälsosamma och klimatsmarta maten.

Till Sverigedemokraterna vill jag säga att när vi anställde flera av de här kockarna – det var förra gången jag satt i denna stadsdelsnämnd – började de laga vegetarisk mat flera dagar i veckan. Då var det några som höjde på ögonbrynen, men föräldrarna och barnen älskar maten. Om det är något jag blir stoppad för att folk vill prata om när jag köper mjölk på Konsum är det just de här kockarna i förskolan. Föräldrarna är väldigt nöjda med dem. Vi har nu sett till att vi har kockar som lagar mat både till förskolan och till äldreomsorgen. Då måste man tänka till så att det kanske blir olika mat till dem som bor på ett vård- och omsorgsboende och till förskolan, för man kanske gillar olika.

Det är bra att vi delegerar ett stort ansvar till våra kockar. Det var många som sa: Det kommer att bli dyrare när vi höjer ambitionerna vad gäller ekologisk mat eller när vi anställer egna kockar! Men många av våra kockar i staden visar att när man får ansvar och en egen budget, till exempel om man jobbar mer med vegetariskt eftersom det är billigare än kött, kan man laga fantastiskt hälsosam och god mat. Men det behöver inte bli dyrare.

Jag tycker att hela diskussionen om att äta kött eller inte blir lite konstig. Det är klart att vi ska servera kött inom staden. Men det är nog fler än jag som har lagt om när det gäller vad man själv äter, och vi ser nu en jätteutveckling i riktning mot att måltiderna är väldigt viktiga för till exempel barnen kan lära sig mer. De är viktiga för att motverka hur demens utvecklas, och så vidare. Det har hänt otroligt mycket på matområdet. Jag kan jämföra med hur det var när jag själv växte upp. Det är visserligen några år sedan, men jag klarade skolan på Oboya och rostmackor. Det har hänt ganska mycket när det gäller vad man äter, och det är jag glad för. Jag tycker att vi har många fantastiska kockar, och vi ska se till så att det blir så över hela staden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag håller verkligen med dig om att vi har fantastisk personal som lagar mat. Jag skulle bara vilja lägga till att de flesta av dem är kvinnor.

Men det var inte det jag skulle ta upp, utan en annan viktig sak. Ni talar er varma för det här, men samtidigt har Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd just lagt ned sin äldreomsorgskostenhet på grund av besparingar till följd av de skattesänkningar som ni har gjort. Samtidigt kan man passa på att säga att just för äldre är maten oerhört viktigt. Det tas också upp i rapporten att många äldre lider av undernäring. Man ska också komma ihåg att sjukdomar som till exempel anorexi är lika frekventa bland kvinnor över 80 som i andra ålderskategorier. Att lägga ned en sådan här verksamhet för att göra besparingar tycker jag inte riktigt går i linje med din enorma entusiasm inför hur vi ska jobba med de här frågorna.

Anförande nr 87

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Jag känner inte till just det enskilda fallet, men jag kan berätta hur det är på Södermalm. Vi har ju sänkt skatten även där, och där kan vi visa att vi har anställt en kock inom äldreomsorgen som just ska jobba med att utveckla kosten och måltidsupplevelsen på våra kommunalt drivna vård- och omsorgsboenden på Södermalm. Vi kan både sänka skatten och satsa på välfärden; det har vi visat.

Jag måste ta upp att jag tyckte att du i ditt förra inlägg hade ett otroligt heteronormativt synsätt när du pratade om män och kvinnor som att det är de enda relationerna vi har. Du pratade om att det är kvinnan som lagar maten. Vi har många familjer i den här staden där två personer av samma kön lever tillsammans. Jag tycker att det var ett otroligt märkligt inlägg från Feministiskt initiativ när man pratar som att alla familjer är normativa och består av en man och en kvinna. Det känner inte jag igen mig i. Så ser det inte ut 2019.

§ 18 Förbättra elevhälsan på Stockholms stads grundskolor

Anförande nr 88

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Motionens syfte är att möjliggöra att alla elever ska ha samma tillgång till skolsköterskor, kuratorer, psykologer och så vidare. Det svar som jag har fått på motionen är att det inte är någon större skillnad mellan skolor utan att alla elever har samma tillgång till elevhälsan och att en översyn, som den som föreslås i motionen, inte är nödvändig.

Jag står dock fast vid att en översyn är bra med tanke på att de uppgifter jag själv har fått från både elever och lärare tyder på att det finns brister på vissa skolor. Det skulle vara intressant om skolborgarrådet kunde ge lite klarhet kring hur hon ser på denna fråga. Jag skulle vilja påstå att allt tyder på att resurserna är olika på olika skolor. Därför tycker jag att man ska ta till sig det som står i motionen och göra en översyn.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 89

Borgarrådet E d h o l m (L): Fru ordförande! Motionen handlar om något så viktigt som elevhälsan och behovet av att den är likvärdig över hela staden. Staden satsar mycket pengar på elevhälsan, och det är viktigt att alla elever får tillgång till elevhälsans alla olika funktioner. Men likvärdig betyder inte lika. Martin Westmont har naturligtvis rätt i att det inte alls ser lika ut över hela staden. Och det ska det inte heller göra eftersom förutsättningarna för elevernas hälsa ser väldigt olika ut över staden. Vi har ett socioekonomiskt fördelningssystem som gör att i en del skolor där exempelvis hälsoutmaningarna är större har man också mer resurser att satsa på elevhälsan.

Likvärdig är inte samma sak som lika, och det är det jag försökte skriva i svaret. Sedan finns det säkert enskilda skolor som gör olika prioriteringar, till exempel när det gäller hur man prioriterar mellan elevhälsans olika personalkategorier, utifrån de förutsättningar man har och utifrån den resursfördelning som gäller. Men likvärdig är alltså inte samma sak som lika.

§ 19 Nr 2019:16 från Emilia Bjuggren (S) till Erik Slottnér (KD) om tryggheten i staden

Anförande nr 90

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 91

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Mina frågor till trygghetsborgarrådet handlar om hur majoritetens kortsiktiga politik riskerar att leda till ökad otrygghet på sikt i vår stad. Forskningen är tydlig med att ökade skillnader i livsvillkor ökar risken både för social oro och för minskad tillit i samhället. Just nu förs, som vi har pratat om mycket, en bostadspolitik som vi vet riskerar att öka segregationen i vår stad. Dessutom görs nedskärningar just på sådana verksamheter som bygger socialt och kulturellt kapital.

Brottsförebyggande rådets rapport, som föranledde interpellationen, om skjutningar i kriminella miljöer pekar tydligt på vikten av förebyggande insatser. Förskolan lyfts som en avgörande påverkan. Men sedan den borgerliga majoriteten tillträdde har vi i stället nästan veckovis kunnat läsa om nedskärningar på barn och ungdomar, inte mist inom kulturen. Under en vecka var det hela två demonstrationer just mot neddragningar i kulturskolan och på våra bibliotek – verksamheter som är direkt riktade till barn och ungdomar som växer upp i Stockholm. Allt detta görs för att majoriteten ska kunna sänka skatten med några ören men ändå ha råd med de satsningar som vi aviserade under förra mandatperioden.

En sådan kortsiktig politik riskerar att bli väldigt dyr på sikt. Som framgår i min interpellation har nationalekonomen Ingvar Nilsson och Eva Nilsson Lundmark visat att en enda aktiv gängmedlem i 15 år kostar samhället ungefär 23 miljoner kronor. Förutom att det är lätt att räkna ut hur dyrt det blir för alla oss skattebetalare är det framför allt ett enormt stort lidande för alla människor som drabbas av de här personernas verksamhet och alla de människor som lever runt de här personerna och som febrilt försöker få dem att välja en annan väg i livet.

Mot denna bakgrund – att forskningen är tydlig med vikten av de förebyggande insatserna – tycker jag att det är ganska häpnadsväckande att trygghetsborgarrådet svarar på min fråga att han *inte* tror att en nedskärning på 100 miljoner på verksamhet för barn och ungdomar får någon effekt på tryggheten i vår stad. Menar du verkligen det, Erik Slottnér?

Anförande nr 92

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Tack, Emilia Bjuggren, för interpellationen, även om jag måste säga att detta faktiskt är en av de mest märkliga interpellationer som jag någonsin har läst! Jag har aldrig varit med om att man på det sätt som Bjuggren gör ställer yrkesgrupper mot varandra och så öppet degraderar en viss yrkeskategori. Jag tycker faktiskt att det är det interpellanten gör i sin interpellation. Därutöver är interpellationen full av insinuationer som är helt felaktiga. Den innehåller dessutom frågeställningar som i praktiken är helt omöjliga att svara på.

Jag vill börja med att säga att jag är väldigt stolt över den satsning som vi nu gör i Stockholm på kommunala ordningsvakter. De bidrar varje dag till att göra den här staden tryggare, och de arbetar bland annat med att fånga upp unga människor på glid och att försöka få bort unga människor från kriminella miljöer. Ordningsvakterna jobbar både förebyggande och ingripande. Målet om 100 ordningsvakter före årets slut ligger fast.

Jag ska försöka besvara fråga för fråga som Emilia Bjuggren har ställt till mig. De budgetmässiga förändringar som vi har gjort inom områdena idrott, barn, kultur och fritid ska inte påverka tryggheten. De så kallade besparingarna rör sig främst om generella effektiviseringar, och det är något som vi lägger på samtliga verksamheter – ett grepp som även den förra majoriteten tog till. Den enda verksamhet som är undantagen är individ- och familjeomsorgen. Det handlar också om att vi slopar demokratimedlen. Men det här har över huvud taget inget samband med vår satsning på kommunala ordningsvakter. Det är inte så att om vi inte skulle lägga pengar på kommunala ordningsvakter skulle demokratimedlen vara kvar, för de hade försvunnit oavsett detta.

Sedan kommer den märkligaste frågan av alla, nämligen hur många väktare – jag antar att Bjuggren menar ordningsvakter – som krävs för att ersätta en nedlagd fritidsgård. Det finns naturligtvis inga sådana beräkningar. Det är möjligt att Bjuggren har någon rapport; i så fall tar jag gärna emot den. Men det allvarliga med frågan är att den ger sken av att det skulle pågå en nedläggningsvåg av fritidsgårdar i Stockholm. Det pågår över huvud taget inte någon sådan våg. Vi har ställt frågan till samtliga stadsdelsnämnder i Stockholm, och inte en enda svarar att de planerar att lägga ned en fritidsgård. Om detta är någon lögn som Socialdemokraterna nu börjar sprida om att vi ska lägga ned fritidsgårdar för att finansiera ordningsvakter tycker jag att det är riktigt lågt. Inte minst är det oförskämt gentemot de ordningsvakter som bidrar till att skapa trygghet i den här staden.

Fru ordförande! Jag återkommer med svar på den tredje frågan i nästa inlägg.

Anförande nr 93

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag välkomnar verkligen det tydliga beskedet om fritidsgårdarna. Man kunde ju ha önskat just utifrån det förebyggande och långsiktiga arbetet att det fanns en lika stor tydlighet kring våra parklekar, vår kulturskola och våra bibliotek, där vi redan nu har sett besparingar.

Vi är helt överens om behovet av ordningsvakter. Det är de kortsiktiga åtgärderna som vi är överens om. Det jag har lyft i min interpellation handlar om att ni har skapat motsättningen mellan dessa och de långsiktiga. Det är just skattesänkningen som har gjort att ni inte har råd att både behålla satsningarna på barn- och ungdomsverksamheten och satsningarna på ordningsvakter. Det är där motsättningen har skapats. Vi socialdemokrater vet att det här hänger ihop. Vi måste ha både kortsiktiga insatser och det långsamma, förebyggande arbetet för att se till att vi inte skapar oss nya problem i framtiden.

Det var till exempel därför vi tillsatte Trygghetsfonden, som ska jobba med investeringar i det offentliga rummet för att skapa mer långsiktigt trygga miljöer. Det är en populär insats, som med små medel gör stor skillnad. Det är ytterligare ett exempel där skattesänkningarna verkar ha gjort det lite klurigt.

Jag har ytterligare en fråga till trygghetsrådet. Vi har i budget för 2018–2019 avsatt 200 miljoner i Trygghetsfonden. Nu får vi indikationer på att det inte kommer att bli så mycket pengar som kommer att kunna delas ut från Trygghetsfonden. Några av de beviljade anslagen har redan stoppats av den nya majoriteten. Eftersom Erik Slottner redan har lovat att han ska gå upp och svara på min tredje fråga kanske han också kan svara på den konkreta frågan: Hur mycket pengar finns det nu i Trygghetsfonden?

Anförande nr 94

O r d f ö r a n d e n : Jag vill bara i all stillsamhet påpeka att det inte alltid är helt sjyst att stoppa in alldeles nya frågor i en interpellationsdebatt som borgarrådet inte har haft en chans att förbereda sig för att svara på. Det kan han i och för sig säkert göra ändå, hoppas vi.

Anförande nr 95

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag svarar gärna på Bjuggrens sista fråga. Men jag tänkte först fortsätta där jag avslutade och sedan kommentera hennes inlägg.

När det gäller fritidsgårdar och vakter vill jag säga att det till och med är så att vakterna förstärker fritidsgårdarnas arbete. I Hässelby gård, till exempel, där det har funnits problem med en del element i fritidsgårdarna som helst inte ska vara med barn och ungdomar, hjälper vakterna till att skapa trygghet runt omkring fritidsgårdarna så att de ungdomar som inte ska vara där inte kan komma in. De hjälper alltså till med att kunna hålla fritidsgården öppen. Jag skulle därför vilja säga att vakterna är bra för fritidsgårdarna och mycket annan fritidsverksamhet. De har ett viktigt uppdrag där.

Nu kommer jag till den tredje fråga i interpellationen, nämligen hur många vakter det kommer att krävas om tio år för att kompensera vår övriga politik. Behovet av vakter är ju främst inte avhängigt den exakta miljonfördelningen till olika förvaltningar, utan jag skulle vilja säga att det snarare är kopplat till antalet poliser i Stockholm. Under förra mandatperioden minskade antalet poliser i Stockholms län med 300 trots att befolkningen och otryggheten ökade. Nu hoppas vi att antalet ska öka framöver, men det är klart att när antalet poliser minskar ökar också behovet av ordningsvakter eftersom poliserna måste hårdprioritera bland sina arbetsuppgifter.

Jag tycker att interpellationen i sig väcker en hel del frågor till Bjuggren själv. Hur betalade Socialdemokraterna sina ordningsvakter för 20 miljoner kronor? Vilka satsningar på välfärden avstod man för att kunna finansiera satsningarna på ordningsvakter? Hur många fritidsgårdar skulle ni ha kunnat öppna för de 20 miljoner som ni valde att lägga på ordningsvakter? Är Socialdemokraterna emot stadens

satsningar på ordningsvakter nu, och vad kommer att hända med ordningsvakterna om Socialdemokraterna skulle vinna valet 2022?

Emilia Bjuggren! Vi är fullt medvetna om att det krävs både kort- och långsiktiga insatser för att skapa ökad trygghet. Det är därför vi satsar på både kort- och långsiktiga insatser. Vi stärker arbetet med sociala insatsgrupper. Vi stärker arbetet mellan socialtjänst och skola. Vi ökar anslagen till föräldrastöd för att stärka föräldrarna i deras arbete, för att ta några exempel. Men vi stärker upp på det vi kallar för det kortsiktiga arbetet, som egentligen också är långsiktigt, nämligen de kommunala ordningsvakterna. Ställ inte dessa mot varandra, för båda sakerna behövs för att vi ska kunna skapa ökad trygghet! Jag tycker att interpellationen är väldigt tråkig i den meningen att man ställer yrkesgrupper emot varandra och på något sätt skyller på ordningsvakterna för att man inte tycker att vi satsar tillräckligt mycket på andra åtgärder. Det tycker jag är synd.

Jag återkommer till frågan om Trygghetsfonden, för jag hann tyvärr inte med den.

Anförande nr 96

O r d f ö r a n d e n : Borgarrådet Slottnér återkom då genast med alldeles egna frågor. Vi får se om Emilia vill svara på dem.

Anförande nr 97

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag vill vara tydlig med att jag inte skyller någonting på ordningsvakterna. Det jag skyller på här är er förda politik, där ni prioriterar skattesänkningar framför förebyggande åtgärder, framför satsningar på barn och ungdomar och framför satsningar på verksamheter som kan ge ungdomar och barn i hela vår stad en trygg och meningsfull fritid. Det är min kritik.

Vi är helt överens om att ordningsvakterna kortsiktigt behövs. Det var vi som tillsatte dessa medel. Det är samma sak med permanenta insatsgrupper. De kortsiktiga insatserna är inte vad debatten handlar om, utan den handlar om bristen på långsiktighet, bristen på förebyggande arbete och de stora neddragningarna. Om detta ställde jag några frågor för att få höra er analys. Jag tycker tyvärr att det är tydligt i svaren när trygghetsborgarrådet försöker säga att det inte ska ha några effekter på tryggheten att man blundar för den forskning som finns. Forskningen på området är tydlig med att det är de förebyggande insatserna som långsiktigt kan göra störst skillnad. Om man skär ned på dem är det klart att det kommer att få effekter.

Vi har som sagt en segregerad stad. Vi har nu på många andra områden en politik som riskerar att ytterligare förstärka denna segregation. Då, om någonsin, blir det enormt viktigt hur vi ser till att barn som växer upp runt om i Stockholm har en meningsfull fritid och får hopp om framtiden. I stället väljer man att skära ned på precis denna verksamhet. Det är min kritik. Den riktar sig inte mot någon annan yrkesgrupp i vår stad, utan mot den förda politiken här i Stadshuset.

Anförande nr 98

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är ändå så att interpellanten Emilia Bjuggren väljer att jämföra just ordningsvakterna med annat. Hon säger att det är satsningen på ordningsvakter som gör att vi inte har råd med det andra. Jag får inte höra att det är satsningen på äldreomsorg med 150 miljoner kronor som är orsaken till att vi inte kan göra fler satsningar som Socialdemokraterna vill göra, utan man riktar in sig just på ordningsvakterna och ställer dem mot fritidsgårdar – när vi nu inte ska lägga ned några fritidsgårdar! Jag tycker att det är en osjyst interpellation på det sättet.

Det insinueras nu också att vi gör en massa neddragningar i det förebyggande arbetet. Det är stora satsningar på socialtjänsten som vi klubbade i budgetfullmäktige. Vi höjde pengarna till både skola och förskola. Emilia Bjuggren vet att vi har ett stort socioekonomiskt tillägg inom skolan för att man ska kunna stärka det sociala arbetet där. Vi vidareutvecklar, som jag nämnde tidigare, de sociala insatsgrupperna, som vi vet är evidensbaserade. Vi gör väldigt många förebyggande insatser.

När det gäller Trygghetsfonden finns det en annan fråga som jag tycker är viktig, nämligen hur vi med stadsmiljömässiga lyft kan starta ökad trygghet. Det handlar om det situationella brottsförebyggande arbetet. Jag tycker att det har fått alldeles för lite uppmärksamhet i Sverige. Men det är bra att vi nu ökar tempot i detta arbete. Vi jobbar med platssamverkan och annat där vi får in fastighetsägare och fler andra aktörer än bara kommunen som kan utveckla staden och göra platserna tryggare.

Det som finns budgeterat för Trygghetsfonden 2019 är 100 miljoner kronor. Vi har nu dessutom 60 miljoner kronor kvar, och det är 40 miljoner kronor att fördela 2019. Den större delen av dem kommer med stor sannolikhet att fördelas på nästa trygghetsutskott, som jag tror är den 19 juni. Vi håller just nu på att gå igenom detta på roteln för att se vilka ansökningar som har kommit in och om de håller måttet. Att vi har sagt nej till en del insatser som Socialdemokraterna godkände förra mandatperioden beror på att vi inte har tyckt att ansökningarna har hållit måttet. Analysen var för dålig. Förklaringen till att just en viss insats skulle leda till ökad trygghet höll inte. Man hade alltför bristfälliga ansökningsförfaranden. Då sa vi: Det här duger inte om vi ska spendera skattemedel, utan vi får be er att återkomma med en ny ansökan och se om analysen kan bli bättre. Då är det möjligt att vi kan godkänna ansökan. Det har också ansökts om vissa insatser där vi inte tycker att trygghetsfondspengar ska användas, utan det har varit mer att betrakta som rena reinvesteringspengar. Det är inte riktigt det som Trygghetsfonden är till för.

Under 2018 lyckades Socialdemokraterna bara göra av med 30 av dessa 100 miljoner kronor. Tyvärr kan vi inte föra med de resterande 70 miljoner kronorna in i 2019, för så fungerar inte budgetsystemet, helt enkelt. Vi hade önskat att vi kunde göra det, men det kan vi alltså inte. Sedan får vi se hur mycket fondpengar det blir 2020 och 2021. Det har vi ännu inte beslutat om, som bekant. Det gör vi i november.

§ 20 Nr 2019:19 från Anders Göransson (S) till Erik Slottner (KD) om Vardagas övertagande av Sofiagårdens vård- och omsorgsboende AG

Anförande nr 99

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 100

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Fru ordförande! Tack för svaret! Detta är en verksamhet som drevs av Bräcke diakoni, en ideell stiftelse, och som sedan togs över av Vardaga. Jag har fyra frågor, och jag tänkte börja med en övergripande fråga om valfriheten.

Personligen tycker jag att man borde diskutera frihet snarare än valfrihet, för valfrihet är att välja ur ett sortiment som någon annan har bestämt. Med det sagt kan man konstatera att valfriheten är central för denna majoritet. Ett av inriktningsmålen lyder som följer: En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Inom de vård- och omsorgsboenden som vi har upphandlat har alla den senaste mandatperioden fått en ny utförare – *alla*. Det innebär att alla äldre som bor på dessa vård- och omsorgsboenden har fått en ny utförare utan att de har valt det. På Södermalm ser situationen ut så här: Stadsdelen har nyss överlämnat Bergsund till A & O Ansvar och Omsorg. A & O Ansvar och Omsorg ska överlämna Guldrölopshemmet till Vardaga. Vardaga ska överlämna ansvaret för Magdalenagården till stadsdelen.

Vi har ett trafikljussystem i den här staden där man kan se om man uppfyller målen. Utifrån den här beskrivningen – skulle borgarrådet markera grönt ljus för målet En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla? Om inte, vad tänker borgarrådet göra åt det? Detta är den första frågan.

Nu kommer jag till min andra fråga. Vi har ett antal kommunala verksamheter som tidigare borgerliga majoriteter har varit oerhört förtjusta i att upphandla. Då kommer vi tillbaka till valfriheten igen. Om valfriheten är viktig kan man säga att om man väljer att fortsätta med kommunen som huvudman kan man garantera att den utförare som de äldre har valt alltid kommer att fortsätta, till skillnad från när man upphandlar.

Anförande nr 101

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Då byter vi ämne helt. Man kan säga att interpellationen handlar om två saker som är ganska olika. Det ena är en principiell diskussion om valfrihet och hur vi undviker kvalitetsförsämringar vid verksamhetsövergångar, och den andra frågeställningen handlar om ett specifikt äldreboende, nämligen Attendos övertagande om Sofiagården.

Jag delar interpellantens bild av att det lätt kan uppstå kvalitetsförsämringar vid en verksamhetsövergång. I de fall det sker är det såklart brister som drabbar de enskilda boendena. Det finns också en uppenbar risk för att verksamheten en tid före en ny upphandling, ofta i ungefär två år, inte utvecklas i och med att risken är stor för att det kommer att komma en ny aktör. Men så länge vi upphandlar verksamheter med LOU

kommer detta problem att finnas. Det är bland annat därför jag tycker att LOV-upphandlad verksamhet egentligen fungerar bättre. LOV är en bättre lagstiftning än lagen om offentlig upphandling. Därför är jag väldigt glad för att äldre nämnden har beslutat om en ny äldreboendeplan, där de privata aktörerna nu kommer att få ta ett större ansvar för nyproduktionen. Då kommer också LOV-upphandlade verksamheter att öka i andel. Egentligen är alltså LOV svaret på Anders Göranssons frågor nr 1, 3 och 4.

Anders Göransson skriver det inte rakt ut, men man kan läsa mellan raderna att han helst vill återkommunalisera det mesta av äldreomsorgen i Stockholm. Han menar att man då kommer ifrån problemet med lagen om offentlig upphandling. Men detta besked kan jag ge: Det kommer vi inte att gå med på. Att strypa valfrihet och mångfald kan inte vara ett bra sätt att komma åt en del av de utmaningar som mångfalden kan skapa. Den som driver verksamheten har naturligtvis ett ansvar för verksamheten. Det gäller oavsett om det är i privat eller kommunal regi, och det gäller naturligtvis Sofiagården, oavsett vem som driver verksamheten där. Fungerande system i verksamhetsuppföljningar, inspektioner och observationer har vi, och det har också utförts på detta boende.

Jag har hört Anders Göransson i debatten många gånger förr, och han brukar ofta rikta sin udd just mot de privata aktörerna. Men ägandeformen tenderar alltid att bli ett problem bara när det är privat ägande och en privat aktör som driver äldreomsorgen. Kommunen är sällan problemet. Ägandeformen är alltså sällan problemet de gånger det är en kommun som driver ett äldreboende. Det tycker jag är genomgående när jag lyssnar på Anders Göransson, och det tycker jag är tråkigt.

Om man ska sammanfatta detta kan man säga att svaret på många av de frågor som Anders Göransson ställer faktiskt är lagen om valfrihet.

Anförande nr 102

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): Även om vi använder lagen om valfrihet på de boenden som tillkommer är det fortfarande så att majoriteten av boendena uppenbarligen regleras enligt de grönblås politik och lagen om offentlig upphandling. Min poäng handlar inte om ägandeformen. Min poäng handlar om att vi får en ryckighet. Om nu valfriheten är ert centrala begrepp – är det då inte generande att vartenda boende har en ny utförare? Ni driver på och upphandlar när den form som drivs i kommunal regi är den enda gång vi kan garantera att de som bor där får den utförare de faktiskt har valt. Jag tycker att Erik Slottner är svaret skyldig här.

Det handlar också om en annan sak. Det här är människor som är oerhört sköra. På Sofiagården bor ett antal dementa människor. Det är alltså de anhöriga, om de finns, eller personalen som är de som slår larm. Jag har pratat med en del av personalen och med anhöriga där, och det finns en tystnadskultur. Det finns en tystnadskultur inom äldreomsorgen över huvud taget, och jag kan tycka att det vore intressant att fundera över det. Jag vill gärna höra Erik Slottners syn på detta. Borde man inte diskutera starkare sanktioner mot bolag som Vardaga och andra? Om det är något de förstår är det pengars värde.

Anförande nr 103

T o r u n B o u c h e r (V): Ordförande! Det är roligt på sätt och vis att vi är överens om att LOV är en bättre variant än LOU. Jag vet inte hur många gånger jag sa det förra mandatperioden här i talarstolen. Men jag tror att det skulle vara olyckligt om alla äldreboenden i Stockholm blir LOV-boenden, och detta av flera anledningar.

Staden behöver kompetensen själv. Även Nacka brukar lyfta just detta; en del behöver finnas i egen regi. Med tanke på att staden har ett kommunalt åtagande om att det ska finnas äldreomsorg i hela staden är det viktigt att staden också har både kompetensen och de faktiska äldreboendena. Jag tror att det är viktigt att kommunen har ett huvudmannaskap över en andel. Ni har just sänkt denna andel, och det var inte en andel som vi hittade på förra mandatperioden utan en andel som Stockholm har haft ganska länge. Vi har länge sagt att staden ska ha huvudmannaskapet för 60 procent, och nu har ni ändrat det till 50 procent. Men även med denna sänkning innebär det att med er syn på saken kommer ganska många av dessa resterande 50 procent att bli LOU-upphandlade. Det innebär fortfarande problem för kontinuiteten.

Jag är vänsterpartist, så jag förstår att ni förstår att jag tycker att dessa 50 procent – om det nu ska vara 50 procent – också kunde drivas i egen regi. Då skulle vi få en lugnare och bättre äldreomsorg, som absolut kan konkurrera med de andra LOV-boendena. Med detta sagt vill jag också behålla andelen 60 procent, som vi hade förut. Det handlar också om att vi då vet att det faktiskt byggs. Vi gav uppdrag till Micasa att bygga i egen regi. Det var första gången Micasa fick detta uppdrag, och jag tror att det är jätteviktigt att vi är med och ser till att det byggs äldreboenden i Stockholm.

Anförande nr 104

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Anders Göransson säger: Jag har aldrig pratat om ägandeform, för ägandeform spelar ingen roll för mig! Sedan kom en lovsång till det kommunala om hur bra allt skulle vara om vi slapp att upphandla verksamhet och hur bra allt vore om kommunen ägde all äldreomsorg. Inlägget var väldigt motsägelsefullt, måste jag säga.

Jag tror ändå att konkurrens driver kvalitet; generellt är det så. Sedan kan vi hitta undantag, brister och fel, men generellt är det så. Jag tror inte att Stockholms äldreomsorg hade varit bättre om den bara hade drivits i kommunal regi. Jag tror att den hade varit sämre. Jag menar att de privata aktörerna har gjort oerhört mycket för att driva äldreomsorgen framåt, och jag ser otroligt mycket bra privat äldreomsorg i den här staden. Jag är ofta ute, både på äldreboenden och inom hemtjänstföretag, och jag ser väldigt många bra privata initiativ.

Jag vill alltså inte bli av med de privata aktörerna, utan jag ser gärna att de blir fler. Det är många som vill komma till Stockholm, bygga nya äldreboenden och driva många nya äldreboenden, och vi vet att antalet äldre kommer att växa explosionsartat de kommande 20 åren. Vi välkomnar dem – låt dem göra detta!

Anders Göransson säger att även fortsättningsvis kommer en stor majoritet av boendena att vara LOU-upphandlade. Det stämmer inte alls. I dag är ungefär en

tredjedel av våra äldreboenden LOU-upphandlade, och vi kan förvänta oss att den andelen kommer att minska under de kommande åren. Det där stämmer alltså inte alls.

Sedan anklagar Göransson oss i det grönbå styret för att forcera fram upphandlingar. Han anklagar oss för att upphandla för mycket. Men vi *måste* ju upphandla! Det är det som är problemet med LOU-lagstiftningen. När avtalstiden har löpt ut och förlängts måste vi gå ut med en ny upphandling, och då är det den som lämnar bäst anbud och som kan leverera bäst kvalitet för en precis summa pengar som får uppdraget. Grundtanken i detta är naturligtvis väldigt god. Nackdelen är just att det blir en ryckighet och att det blir verksamhetsförändringar och byte av aktörer även om verksamheten fungerar bra.

Det är roligt att höra Vänsterpartiet vara så nyförälskade i lagen om valfrihet. Jag vet att förälskelsen tilltog under förra mandatperioden. Men Vänsterpartiet var enorma motståndare till lagen om valfrihet när den kom till 2008, tror jag att det var. Sedan har man steg för steg insett att det nog i alla fall är en ganska bra lagstiftning. Jag välkomnar såklart det, men om Vänsterpartiet hade fått bestämma hade inte lagen om valfrihet funnits. Då hade vi varit helt fast i LOU-träsket, och det tycker jag hade varit väldigt synd.

Jag tror att det var svar på frågorna, och det här är mitt sista inlägg. Tack för debatten! Det är kul att det även diskuteras äldreomsorg här då och då, för det är inte så ofta det görs i debatterna. Men det är en viktig framtid framöver, och jag tror att LOV generellt är bättre än LOU.

Anförande nr 105

O r d f ö r a n d e n : Som information till borgarrådet vill jag bara säga att du har ett inlägg kvar. Det betyder inte att du måste ta det, men så är det.

Anförande nr 106

A n d e r s G ö r a n s s o n (S): ”Helt fast i LOU-träsket” – det är precis så det är. Det är det vi diskuterar här, och det är det som är den argumentation som jag för. Jag tycker att LOV är att föredra framför lagen om offentlig upphandling. Nu har inte Erik Slottner svarat på det här, men han har ju en chans till: Skulle du trycka grönt utifrån den beskrivning jag drog? När det är en ny utförare varje gång – uppfyller vi då målet om valfrihet för alla?

Det är just det som är poängen: Det system som ni jobbar efter levererar inte valfrihet. Inte ens det levererar det! Jag tror att lagen om valfrihet är att föredra just av skälet att den sannolikt är kvalitetsdrivande i mycket större utsträckning.

Anförande nr 107

T o r u n B o u c h e r (V): Jag må låta väldigt konservativ när jag säger det här, men redan förrförra mandatperioden hade jag diskussioner med Joakim Larsson då jag upplyste honom om att vi har haft privata alternativ i Stockholm sedan 1800-talet. Vi har en rad privata väldigt väl etablerade äldreboenden. Inte ens förrförra

mandatperioden, när jag var i opposition, var jag emot dem – bara så att det blir klargjort. Det var inte någon sorts revelation, eller vad det heter, som jag fick förra mandatperioden.

Det som var lite intressant i det som Erik Slottner sa var när han sa att LOU-upphandlingarna kommer att minska. Men om ni nu har bestämt att 50 procent ska ha kommunalt huvudmannskap är det trots allt 20 procent mer än vad som är upphandlat enligt LOU i dag, och vad jag vet är det borgarnas driv att upphandla allting som är kommunalt. Jag vet inte var någonstans du menar att vi ska ha mer i kommunal drift av dessa 50 procent. Det är en ganska intressant upplysning i så fall.

Anförande nr 108

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): När det gäller den sista frågan från Torun Boucher är det detta jag menar: När andelen LOV ökar kommer andelen LOU förmodligen att minska framåt 2030–2040. Det var det perspektivet jag hade, om vi nu ser boendeplanens perspektiv.

Anders Göransson! Man undrar: Vilket system förordar Socialdemokraterna? Socialdemokraterna LOU-upphandlade under de två föregående mandatperioderna. Det är väl inget nytt? Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, som styrde äldreroteln förra mandatperioden, gick väl inte bara över till LOV eller återkommunaliserade allting? Det var ju en massa LOU-upphandlad verksamhet och många boenden som gick ut på ny upphandling när avtalstiden var ute. Anders Göransson anklagar nu det grönbå styret för att LOU-upphandla. Det är helt otroligt! Han får det att låta som att Socialdemokraterna inte gjorde det på sin tid. Någon hederlighet får det väl ändå finnas i talarstolen.

Även Socialdemokraterna röstade emot lagen om valfrihet i riksdagen när den infördes 2008. Både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet röstade emot detta. Jag tycker att det är bra att ni nu är för det, men kom inte och få det att låta som att det är de grönbå som nu LOU-upphandlar och lämnar LOV! Det blir väldigt fel. Jag tycker att hela Anders Göranssons resonemang här i talarstolen går ut på att om vi behåller äldreomsorgen i kommunal regi blir kvaliteten bäst, för då slipper vi byta utförare. Det är det som Anders Göransson egentligen säger. Men då stryps valfriheten, och då stryps mångfalden. En sådan äldreomsorg vore förödande dels för kvaliteten, dels för respekten för äldre människors rätt och möjlighet att få en mångfald och bestämma över sina egna livsval.